LABDARÚGÁS

ÁRA: 4 FORINT
BUDAPEST, 1968. JÚNIUS
XIV. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Csatárutánpótlásunk egyik nagy reménysége: Kozma Mihály (Szegedi EAC) MTI Foto, Petrovits László felv.

Fejpárbaj

VARGA ÉS NOSKÓ

(FTC—Ú. Dózsa 2:2, MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

Három kapus monológja

TAMÁS GYULA:

Miért csak én?...

„Egy ideig nehéz volt az emberek szemébe nézni... Tudom, hogy a labdarúgás kedvelőit nagyon bántotta a moszkvai kudarc. Képzeljék el mennyire letört engem, aki ludas is vagyok a 0:3-ban, de még menynyire. Moszkva után napokig nem találtam a helyem, éjszakánként még álom se jött a szememre. Százszor is visszapergettem az emlékezés filmjét: mikor, miben, hogyan is hibáztam?... Az első gólnál kisodorták a kezemből a labdát, s balszerencsémre Pixi sem tudott menteni, mert ugyebár másként is történhetett volna... Dehát a labda a hálóban kötött ki. A második gól előtt biztosra vettem, hogy Mészöly elfejeli a labdát, de Kálmánt ellökték, közben én előre léptem, kiestem az ütemből, aztán elsiklott mellettem a labda... Azt hittem megnyílik a föld, szerettem volna eltűnni...

Miért én védtem?... Miért?... Mostanában sokan vitatták: helyem volt-e egyáltalán a válogatott keretben? Én úgy érzem igen, hiszen némi érdekem nekem is van abban, hogy a magyar válogatott eljutott Moszkváig. Igaz, heteken át sérült voltam. Éppen ezért nagyon jól esett, hogy a szövetségi kapitány meghívott a keretbe. Őszintén szólva egy pillanatig sem gondoltam arra, hogy védenem kell, hiszen Fatér és Szarka is kitűnő formában volt. Úgy szólván a Ferihegyen tudtam meg, hogy Moszkvában én védek. Ma már nem nehéz megmondani: helytelen volt, hogy vállaltam!... Erőnléti edzésekkel nem lehet valakit formábahozni, márpedig én csupán ilyenfajta mozgást végeztem, kétkapus edzésem, labdás edzésem alig volt. A kapuban például csupán 30 percet (!) álltam... Csoda-e, hogy nem ment?...

Szünetben arra gondoltam: kérem Karcsi bácsit, hogy cseréljen le, de végül is nem tettem. Nem akartam gyávának látszani. Mit is mondhatnék: sajnálom, nagyon sajnálom a moszkvai rövidzárlatot, azt, hogy csalódást okoztam. A 0:3-as mérkőzésen eddigi életem legszomorúbb 90 percét éltem át... Még az ellenségemnek sem kívánom. Minden bírálatot jogosnak tartok. De egyet azért felvetek: Miért csak én?... Mások nem követték el hibát?... A csorbát nagyon szeretném kiköszörülni!

FATÉR KÁROLY:

Nem féltem Moszkvától!...

„Nem akartam hinni a fülemnek, amikor egy jó barátom, a moszkvai mérkőzés után azt mondta: Karcsi, azt beszélik, hogy nem voltál annyira sérült, hogy ne vállalhattad volna a játékot... azt híresztelik, hogy féltél... Elképedtem. Valójában feltételezik ezt rólam? Vajon miért? Úgy ismernek engem, mint aki meghátrál a nehézségek elől? A Népstadionban átestem a tűzkeresztségen. Nem kaptam gólt, éreztem a fiúk, a vezetők bizalmát, szeretetét. Nyugodtan mondhatom: úgy sikerült, ahogyan álmodtam róla. Nem kaptam gólt, s legyőztük azt a szovjet válogatottat, amelyet joggal tartottak nagy ellenfélnek.

Higgyék el, sérült voltam. Budapesten történt, hogy Banyisevszkij közeli lövésébe belevetődtem. A rúgás pillanatában a kezem találkozott a csatár lábával. Belém villant a fájdalom. Ujjam dagadni kezdett, s a mérkőzést követő vacsorán, már panaszkodtam, s féltem... Féltem attól, hogy nem leszek harcképes. Állandó orvosi kezelés alatt álltam, csak ezt a közönség nem nagyon tudta, mert a sajtó nem írt róla. Persze az utolsó pillanatig reménykedtem, de amint labdához értem, elővettek a fájdalmak, az ujjam változatlanul dagadt volt. Csütörtökön délelőtt Botár dr. kijelentette: nem védhetek! És én sem vállaltam. Elvégre egy döntő fontosságú mérkőzésen nem állhatok úgy a kapu elé, hogy nem vagyok teljesen egészséges.

A tévét nézni borzalmas volt. Biztosra vettem, hogy továbbjutunk, s 0:3 lett a vége, s milyen körülmények között. Őszintén, szívből sajnálom Tamás Gyuszit, akit elért a kapussors. Az a véleményem, hogy a vereséget nagyon helytelen lenne egyedül az ő nyakába varrni. Válogatottunk nem játszott képességeihez mérten. Azóta az események bonckés alá kerültek. Nem az én feladatom, a mélyre ható okokat megkeresni... Nekem egy dolgom van: jól védeni. Nagyon örülök az első válogatottságnak, s remélem lesz még alkalmam forró légkörű mérkőzésen bebizonyítani, hogy nem vagyok ijedős kapus!"

SZARKA ZOLTÁN:

Miért nem bíztak bennem?...

„Ez a válogatott kerettagság számomra nagy örömet, s némi elkeseredést is jelentett. Örömet, mert néhány év eltelte után újra felfigyeltek rám, bánatot, mert Prágát idézte. 1963-ban ugyanis már eljutottam a válogatott kerettagságig. A 2:2-es csehszlovákok elleni mérkőzésen tartalék voltam. Ilku Pista megsérült, de én továbbra is a kispadról néztem a mérkőzést...

Most nagyjából hasonló eset történt. Őszintén szólva már arra sem számítottam, hogy egyáltalán eljutok Moszkvába. Annyira nem, hogy már megváltottam a vasúti jegyem, s az ajándékokat megvásároltam két gyermekem számára. Tudtam, hogy Fatér és Tamás utazik. A véletlen aztán közbeszólt. Karcsi nem vállalta a játékot, s így én is utaztam. Az összeállítást ugyan csak szombaton hirdette ki Karcsi bácsi, de én tudtam, hogy Tamás véd... Miből? Hát azt az ember már érzi. Miből?... Hát ahogyan foglalkoznak vele. A vezetők és a játékosok lelkileg is megpróbálják felkészíteni az újoncot. Beszélgetnek vele, buzdítják, nyugtatják... Velem nem tették ezt... És senki ne vegye rossz néven, ha akkori érzésem elmondom: láttam, hogy a vezetők és fiúk sem bíznak bennem... Így aztán nem is bánlam, hogy nem engem állítottak a háló elé. Ma sem tudom: miért nem bíztak bennem?... Elvégre nem véletlenül kerültem a keretbe...

Mi lett volna ha én védek? Ki tudja?... Egyet mondhatok: idegenben jobban szeretek védeni, mint hazai pályán. Engem az új környezet nem idegesít... Mostanában gyakran mondogatják nekem: a vidékieknek nehéz. Hát Tamás Gyuszi és Gelei Jóska is vidéki csapatból került a válogatottba... Persze az biztos: nem könnyű, egyhamar nem fogadják be az embert! Ezért tenni kell valamit a válogatottban is, s ez némileg érthető. Örülnék, ha egyszer én is kiérdemelném a válogatott játékosok és a szövetségi kapitány bizalmát."

A három kapus monológját feljegyezte:

N. Gy

ÉS MOST HOGYAN

A moszkvai 0:3-ra mondhatnánk azt, hogy kapushibák következménye volt, mert ha a két súlyos védelmi hiba nincs, csak 0:1 lett volna és ezzel továbbjutunk az Európa-bajnokságban. De ha ezzel intéznénk el a moszkvai vereséget, nem tennénk jó szolgálatot labdarúgásunk ügyének. Ahogyan Tabák Endre írta a Népsport 1968. május 13-i számában:

„Tudomásul kell venni, hogy a labdarúgás alapjaiban megváltozott, s aki e változásokkal nem hajlandó lépést tartani, az kérlelhetetlenül lemarad."

A labdarúgás megváltozása a világ legjobb csapataival és játékosaival rendelkező országokban már évek óta tartó folyamat. Egy, nálunk 1962-ben megjelent szakkönyv már figyelmeztetett arra, egyben arra is próbált utat mutatni: hogyan tarthatnánk lépést a megindult nagy fejlődéssel. Rámutatott arra, hogy legjobbjaink technikai tudása, ötletessége, nagyszerű rögtönzőképessége mellé adjunk nagyon speciális állóképességet, több fizikai és pszichikai erőt. Az évek folyamán történt is ebben a tekintetben előrelépés, de nem elegendő. Erre mutatott az, hogy mérkőzéssorozatokra nem volt elegendő legjobbjaink felkészültsége (például az 1966. évi világbajnokság tizenhatos döntőjében sem). De mert egyes mérkőzéseken elértünk jó eredményeket, ezeket a „jelzéseket" nem vettük figyelembe.

JÓ EREDMÉNY GYENGÉBB ERŐNLÉTTEL

Azt kérdezhetné valaki: hogyan lehetséges jó eredményeket elérni „egyes" mérkőzésen jól felkészült ellenfelekkel szemben, ha a mieink erőnléte, ereje, állóképessége gyengébb?

Úgy, hogy azt, ami hiányzik, nagy akarással, lelkesedéssel és rendkívüli rögtönzőképességgel pótolják. Nagyszerű cselezőkészségükkel, váratlan megoldásokkal támadóink átjátsszák az ellenfelet és számbeli fölényt teremtenek a kapu előtt, amit azután kihasználhatnak. Baj csak akkor lehet, ha az ellenfél sokkal gyorsabb, mozgékonyabb és állóképesebb, s ha jó védőjátékosokkal szorosan lefogja a magyar csatárokat. Ez történt tavaly Lipcsében, amikor az NDK-tól 1:0-ra kikaptunk, s ez történt legutóbb Moszkvában is. 1965-ben másodikak voltunk Európában, de modern labdarúgást játszó válogatottal csak egyszer találkoztunk: az angolokkal. Kikaptunk 1:0-ra Londonban. 1964-ben az A-válogatott 3. helyezett volt, a csehszlovákok ellen 2:2-t ért csak el Budapesten, az Európa Kupa elődöntőjében 2:1 arányban vereséget szenvedett Madridban; más nehéz ellenfele nem volt. Szóval az utóbbi négy évben ritkán találkoztak legjobbjaink gyors, nagy állóképességű, küzdőképes ellenfelekkel, s amikor találkoztak, többnyire alulmaradtak. Ebben az időszakban két nagy sikerünk volt, az egyik a brazilok elleni 3:1, a másik a szovjet válogatott elleni 2:0.

Ezt úgy értük el, hogy a játékosok nagyon akartak, lelkesen, mindent beleadva küzdöttek, azaz szervezetük tartalékenergiáit is mozgósították ahhoz a sok futáshoz-mozgáshoz, amit ezek a mérkőzések megkívántak, s amire edzéssel nem készültek fel. De mivel a tartalékenergiákat csak lassan tudja pótolni a szervezet, Angliában sem és Moszkvában sem voltak elég frissek a mezőnyjátékosok a Szovjetunió elleni küzdelemhez.

Külföldi és hazai mérések szerint manapság egy-egy erős mérkőzésen 130—160 gyors futásra van szükségük a mezőnyjátékosoknak, s ezeknek a rövidebb-hosszabb futásoknak az össztávja 1800—2000 m körül mozog. A mieink felkészültsége tavaly 110—120 gyors futás között volt. Az idén ez valószínűleg csökkent, mert a nem megfelelő felkészülés, a sérülések közötti kényszerpihenő következtében egyes mezőnyjátékosaink erőállapota szemmelláthatóan csökkent. Nyilván emiatt nem tudtak támadóink Moszkvában elszabadulni őrzőiktől a játékidő nagy részében, nyilván emiatt mozogtak a megszokottnál is kevesebbet. (A moszkvai 3:0 után a szovjet válogatott odahaza csak 3:2 arányban tudta legyőzni a fiatalokból álló csehszlovák olimpiai együttest. Öt perccel a befejezés előtt még a csehszlovákok vezettek... Ennek a gyengébb szereplésnek a magyarázata lehet az, hogy a szovjet játékosok még érezték az előző nagy teljesítmény fáradtságát, de az is lehet, hogy kissé alábecsülték a csehszlovákok erejét, vagy — mindkettő.)

Az viszont tény, hogy a legjobb angol, skót, német, olasz és szovjet mezőnyjátékosok jelenleg sokkal nagyobb mozgásteljesítményre képesek, mint a mieink. De erre vonatkozólag nem a moszkvai mérkőzés volt az első jelzés. Tabák Endre erről így ír előbb említett cikkében:

„Ifjúsági labdarúgóink szereplése az UEFA-tornán, a budapesti ifik csatavesztése a belgrádiak ellen május 4-én, utánpótlás-válogatottunk liverpooli súlyos veresége mindmegannyi jelzés, hogy a moszkvai 0:3 nem véletlen jelenség, hanem az újtól való elzárkózásból ered, s ez az oka annak, hogy sem a játékosképzésben, sem a felkészítésben, sem a játékfelfogásban nem érvényesülnek még kellő módon az új követelmények."

Az MLSZ elnöksége már az UEFA-tornáról, majd a liverpooli 0:4-ről szóló jelentés után foglalkozott az „új labdarúgással", s úgy vélekedett, hogy néhány szakembert el kellene küldeni a modern labdarúgást játszó országokba: nézzék meg, hogyan képzik, hogyan készítik fel és hogyan tartják formában legjobb játékosaikat a szakemberek ezekben az országokban.

Röviddel ez után jött a moszkvai 0:3, amely kiesésünket jelentette az Európa-bajnokságból. A szövetség és vezető edzője rengeteg levelet kap, amelynek legtöbbje különféle javaslatot tartalmaz arra vonatkozólag, hogyan lehetne megjavítani labdarúgásunkat, hogyan tudnánk lépést tartani a világ legjobbjaival. A szövetség szakvezetői tudomásul vették a jóindulatú, a segíteni akaró tanácsokat, s egy részüket fel is használták a vezető edző jelentéséhez csatolt javaslatokhoz.

ELMARADTUNK A VILÁGSZÍNVONALTÓL

A két magyar—szovjet mérkőzésről szóló jelentésben Sós Károly, az MLSZ vezető edzője többek között megállapítja, hogy a sok mozgást már a közös edzések során sem bírták a játékosok, speciális állóképességüket fokozó edzést nem tartottak, hiszen a válogatott mérkőzésre való felkészülés erre nem is alkalmas. A megállapítások között szerepel az, hogy már a győztes mérkőzésen is látszott: azok, akiknek sokat kellett mozogniuk, a sok gyors mozgást nem bírják egy egész mérkőzésen keresztül; voltak hosszú időszakok, amikor csak a nagy akarás tartotta a lelket ezekben a játékosokban. Szerencse, hogy védelmünk végig jól állt a lábán. A második magyar—szovjet mérkőzésről szólva, Sós Károly leszögezi, hogy a visszavágás vágyától fűtött szovjet válogatott nagy erőnléti fölényben volt, s bár két gólt védelmi hibából ért el, győzelme megérdemelt volt. Támadóink szinte mozdulni sem tudtak őrzőik mellett, a labdát sem tudták tartani, s csak az utolsó tíz percben lángoltak fel. Ezen a mérkőzésen világosan megmutatkozott az, hogy mozgásgyorsaságban, főleg állóképességben, valamint fejelésben a szovjet labdarúgók sokkal jobbak, de alul maradtak velük szemben a mi mezőnyjátékosaink a labdáért folyó kemény összecsapásokban is.

Elmaradtunk a világszínvonaltól, állapítja meg a jelentés, s az élvonalba csak munkával kerülhetünk: jobb nevelő- és edzésmunkával, erős iramú edzésekkel és a játékosok

TOVÁBB? AZ OLIMPIAI- ÉS A VB-FELKÉSZÜLÉS

megfelelő életmódjával: azzal, hogy a klubedzők a jövőben még jobb felkészítő munkát végeznek, a játékosok maguk pedig minden eddiginél jobban, lelkiismeretesebben felkészülnek a nagy feladatokra. És ehhez minden lehető segítséget meg kell kapniuk klubjuktól is, a szövetségtől is. A jobb munka tehát szövetségi és egyesületi vezetés és szervezés kérdése is.

MOST TEHÁT ITT TARTUNK

Ahhoz, hogy speciális állóképességben, fejelőkészségben, küzdenitudásban jelenlegi legjobbjaink elérjék a világszínvonalat, becslések szerint mintegy két évre lenne szükség, mivelhogy az erőnlét magas szintre fejlesztése sem megy máról holnapra. A szervezet hozzászoktatása a nagyobb teljesítményekhez csak lassan, fokozatosan érhető el.

OLIMPIA ÉS VB

Igenám, de októberben meg kellene védenünk olimpiai bajnokságunkat, jövőre pedig hat mérkőzésen ki kellene harcolni a világbajnoki tizenhatos döntőbe jutást!

Alkalmas lehet-e az az idősebbekből és fiatalabbakból álló játékosgárda, amely jelenleg rendelkezésre áll, ezeknek a feladatoknak a megoldására? Ha minden energiájukat ezeknek a feladatoknak szentelik és mindent megtesznek teljesítőképességük javítására, októberig még javíthatnak erőnlétükön játékosaink, tehát nem indulnak esélytelenül az olimpiai bajnokságon; bár annak megvédését senki sem veheti biztosra.

Az MLSZ elnöksége labdarúgásunk fellendítését célzó megbeszélései egyikén úgy döntött, hogy az A-válogatott érdekei elsődlegesek. Ez azt jelenti, hogy a hazai bajnokságot, a kupaküzdelmeket, a klubportyákat stb. mind alárendelik a válogatott csapat érdekeinek. (Érthető ez a döntés, hiszen labdarúgásunk színvonalát az A-válogatott eredményein keresztül ítélik meg.) Az NB I-es játékosok június 23-a után kéthetes szabadságot kapnak, majd utána a válogatott keret közösen készül Tatán. A felkészülést olyan mérkőzések zárnák le a bajnokság második félidejének megkezdése előtt, amelyeken keményen küzdő, modern labdarúgást játszó ellenfelekkel találkozna a válogatott. Utána augusztus 6-án és 7-én, 13-án és 14-én, valamint 21-én tartana közös edzést a 25 tagúra tervezett válogatott keret. A szeptember 8-i magyar—oszrák előtt ismét egyhetes közös felkészülés lesz, utána pedig 10—11-én és 17—18-án tervez Sós Károly közös edzést. Szeptember 22-től 25-ig is együtt készülnek a kerettagok a Pozsony elleni mérkőzésre, majd 28-tól 30-ig is, a mexikói elutazásig.

De kik legyenek az olimpiai keret tagjai? Ez nem kis probléma, mert a szövetségi vezető edző szerint az olimpiai tornát is fel kell használni a világbajnoki felkészülésre, azaz már ezen építeni kell a világbajnoki csapatot, hiszen jövő tavasztól folynak a selejtezők. Hat ilyet kell megvívnunk 1969-ben. És ha bejutunk a legjobbak közé, 1970-ben következik a döntő, ismét az olimpia színhelyén, Mexicó-ban.

Az olimpiai felkészülésnek és az olimpiai szereplésnek tehát a VB je-

A Szovjetunió—Magyarország moszkvai EB visszavágón Banyisevszkij lövése a menteni akaró Solymosi lábáról a hálóba pattan. Öngól. 1:0 (MTI Foto, Petrovits László kiküldött munkatárs felvétele.)

gyében kell folynia. Már ekkor is az 1970-es csapat tagjait kell keresnie a válogatott együttes szakvezetőjének. Elsősorban a fiatalok között kell szétnéznie, mert a Szovjetunió ellen szerepelt csapat keretében sok volt az olyan játékos, aki 1970-re 30 éves, vagy annál idősebb lesz.

Megítélésünk szerint csak néhány idősebb, tapasztalt játékos maradhat az A-válogatott keretében, olyanok, akik hajlandók a VB-ig hátralevő időben olyan erőbe hozni magukat, ami manapság elengedhetetlenül szükséges, a többségnek a mai 22—25 évesek, illetve a még fiatalabbak közül kell kikerülnie. Kérdéses még az is, hogy a jelenlegi 18—21 évesek megfelelően fejlődnek-e addig, szereznek-e kellő nemzetközi tapasztalatot. Ez nagyrészt tőlük maguktól függ és a klubjukban folyó oktatónevelő munkától. (Őszintén meg kell mondani, hogy 1968 első fele nem sok biztatót mutatott, a válogatott kerettagok nem olyan felkészültséggel jöttek a Szovjetunió elleni két mérkőzés előtti közös készülődésre, amilyet Sós Károly várt tőlük. Nagyobb teljesítőképességre számított. Amikor januárban—februárban meglátogattuk az NB I-es klubokat, valamennyi edző megígérte, hogy fizikailag-pszichikailag-erkölcsileg is jól felkészülten bocsátják majd játékosaikat a válogatott csapat rendelkezésére. A játékosok zöme nem így jött a táborba. Ennek következménye, hogy a szövetségi vezető edző kénytelen-kelletlen visszatér az elődei által alkalmazott keddi-szerdai közös előkészületekre. Nem eszményi megoldás, jobb a klubokban folyó felkészítés, de mi mást tehetne? Ha majd minden magyar edző úgy felkészíti játékosait, mint az angol edzők, akkor elegendő lesz a válogatott mérkőzések előtti tizenkét napos közös előkészület.)

SEREGSZEMLÉK

Nagy probléma az is, hogy nincs minden csapathelyre megfelelő közvetlen utánpótlás. Különösen kicsi a választék jelenleg kapusokban, hátvédekben és szélsőkben. A választék bővítése érdekében az év második felében seregszemléket tartunk azokban a megyékben, amelyekben NB I-es csapatok vannak. A megyei labdarúgó-szövetségek, edzőbizottságok és a klubok segítségével szétnézünk a 19—23 évesek között, hátha találunk olyan tehetségeket, akiket még nem ismerünk, s akikben lehetőséget látunk a „kiugrásra". (Az elmúlt években elég sok olyan játékos tűnt fel ebben a korban, aki serdülő és ifjúsági korában nem haladta meg az átlagos játéktudást-teljesítőképességet, utána azonban rohamosan haladt előre.)

Úgy képzeljük, hogy a kiválogatott tehetségeket azután a megye NB I-es és NB I/B-és, esetleg NB II-s csapatába irányítjuk, mert a felsőbb osztályú klubban nagyobb a fejlődési lehetősége. Itt azonban újabb akadály áll az utunkban: hogyan kerülnek ezek a tehetségek feljebb?

A tervek szerint a seregszemléken feltűnt tehetségeket a későbbiek folyamán legalább havonta egyszer összevonnák a megyeszékhelyeken és különleges „iskolákon" — kapus-, hátvéd-, szélső stb. iskolákon keresztül — adnának nekik és edzőiknek módszereket, gyakorlatokat a további fejlesztéshez. (Ilyen „iskolázást" egyébként, a tervek szerint az A-válogatott keret olimpiai felkészülése során is kapnának a fiatal kerettagok.)

Egészen különleges az A-válogatott közvetlen utánpótlásának kérdése. Az MLSZ elnöksége elfogadta a szövetségi edzőnek azt a javaslatát, hogy három válogatott fontos: az A-, az utánpótlás — és az ifjúsági válogatott.

A 19—23 évesek közül kerül ki évről évre az A-válogatott utánpótlása. A nagy kérdés az: hogyan lehet biztosítani ezeknek a fiataloknak a beérését, hogyan lehet elérni azt, hogy lehetőleg mindegyikük a maximális mértékig kifejleszthesse játéktudását, teljesítőképességét?

Ehhez az szükséges, hogy az ifjúsági korból kiöregedettek megfelelő továbbképzést kapjanak, hogy töretlenül beleilleszkedjenek a felnőttek közé. Nagyon kell ügyelni rájuk, hogy túl ne terheljék őket az edzéseken, főleg pedig a bajnoki és más mérkőzéseken, amelyek jóval nagyobb igénybevételt jelentenek, mint az ifjúságiak közötti játék. A beilleszkedésben, önbizalmuk megtartásában nagy segítségre van szükségük nemcsak az edző, hanem az idősebb játékostársak részéről is.

És fokozatosan meg kell szerezniük a kellő nemzetközi tapasztalatot is. Ehhez szükséges lenne, hogy az utánpótlás-válogatott évről évre legalább 5—6 olyan nemzetközi mérkőzést vívjon, ami elősegíti a tapasztalatszerzést, a modern játék megtanulását, megszokását, a technikai-taktikai tudásnak az érvényesítését a leghevesebb küzdelmekben is.

Az évi 5—6 válogatott mérkőzés műsorbaillesztése azonban rendkívül nehéz, mert a felnőtt élvonalbeli labdarúgók versenynaptára igen zsúfolt. Most tavasszal például az

A moszkvai EB visszavágón Hurcilava megszerzi a második gólt. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

utánpótlás-válogatott tagjai nem tudtak kellően felkészülni a május 1-i liverpooli mérkőzésre sem, s különösen nem volt alkalmuk az összeszokásra a május 30-i magyar—angol összecsapásra. Ez utóbbira például csak egy előkészületi mérkőzést játszhattak, május 23-án Vácott, azt is legtöbbjük fáradt állapotban, mert előző nap csapataikban szerepeltek. És az angolok elleni visszavágón nem játszhattak a Ferencváros és az Újpesti Dózsa fiataljai, mert a bajnokcsapat május 27-én Bolognában játszott, az Újpesti Dózsa pedig 29-én Budapesten a Crvena Zvezdával.

Jövő évben még nehezebbek lesznek a körülmények, mert az A-válogatottnak hat világbajnoki selejtezőn kell részt vennie, azonkívül a programba tartozik a bajnokság 30 mérkőzése, MNK- és nemzetközi kupaküzdelmek különféle hazai és nemzetközi előkészületei, valamint portyamérkőzések . . .

HOGYAN TOVÁBB?

Ebben a zsúfolt műsorban nagyon nehéz helyet találni az utánpótlás-válogatott mérkőzései számára. Pedig a legtehetségesebb fiatalok, az A-válogatott közvetlen utánpótlása számára ezek rendkívül fontosak volnának. Egyelőre senki sem tudja, hogy lehetne a problémát megoldani. Felmerült az a gondolat is, hogy az NB I létszámát újból csökkenteni kellene. Olyan javaslat is elhangzott, hogy a nemzetközi kupaküzdelmek közül csak a BEK-ben és a KEK-ben vegyünk részt; vagy pedig, ha részt veszünk, amikor a válogatottaknak mérkőzésük van, a kupaküzdelemben a válogatottak nélkül álljon ki klubcsapat . . .

Megoldás még nincs. Tájékozódunk az angoloknál, hogyan csinálják ők; hogyan biztosítanak utánpótlás-válogatottjuk számára évente 6—7 országok közötti mérkőzést, amikor 42 bajnoki fordulóban vesznek részt, hazai és nemzetközi kupaküzdelmekben is ott vannak, A-válogatottjuk pedig a miénknél is több országok közötti viadalt vív?! Lehet, hogy mindezt azért tudják lebonyolítani, mert olyan felfokozott erőállapotban vannak, amely képessé teszi őket hétközi mérkőzések sorozatainak végigjátszására egészségük károsodása nélkül? Nemzetközi szereplésük az utóbbi években, különösen pedig az idén tapasztaltak arra mutatnak, hogy ez — nagyon is lehetséges.

Reméljük, hogy élvonalbeli edzőink és játékosaink fokozott erőfeszítése ezt a mieink számára is lehetővé teszi már a közeli jövőben. Amikor is a szövetségi edzőknek nem lesz gondjuk a válogatott keretek tagjainak erőnléte, csak az, hogy a játékosokból jó együttest alakítsanak ki, és hogy felkészítsék a mindenkori ellenféllel szembeni játékmódra.

Legközelebb azt mutatjuk majd be: hogyan képzelik el labdarúgásunk vezetői, szakvezetői az „alépítmény" megerősítését, azaz annak biztosítását, hogy a fiatalok — gyermek-, serdülő- és ifjúsági labdarúgók — játéktudásban és fizikai-pszichikai képességek tekintetében megalapozottabban kerüljenek a felnőttek közé, s hogyan fejleszthető még magasabbra a felnőttek játéktudása és teljesítőképessége.

Pálfai János
szakfelügyelő

ALBERT SEM PRÓFÉTA A SAJÁT HAZÁJÁBAN

Talán nincs labdarúgó Magyarországon, akinek személye körül a viták, érzelmek, szenvedélyek oly magasra csapnának, mint Albert Flórián megítélésében.

A közönség, amelyről nagyon sokszor megállapították már, hogy szeszélyes, hogy kegyeinek osztogatásában nem mérlegel, hogy az egyik pillanatban — lelkesedésének csúcsain — az égig emeli kedvencét, csak azért, hogy azután az első kisiklásnál a poklok legmélyebb fenekére zuhanjon a kegyvesztett csillag — mindez az FTC sokszoros válogatott középcsatárának sorsában határozottan érvényes. És ez ellen nincs apelláta. A tömegek hangulatát lehet irányítani, lehet befolyásolni, de vitatkozni a közhangulattal céltalan, hiábavaló fáradság.

Ha az ember tehát mégis a dolgok végére akar járni, más úton kell a problémát megközelítenie. Erre tennénk most kísérletet.

FLÓRINAK VÉGE

Üstököskent fénylett fel a labdarúgópályán. De szögezzük le mindjárt, hogy csak egy üstökösként, a magyar futball történelmének gazdag csillag-termésében. Igaz, hogy olyan időszakban tűnt fel tehetsége, amikor minden idők egyik legjobb magyar csapatának már csak maradványai léteztek, egy-egy kiöregedőben levő játékosa villantotta fel a nagy bravúrok emlékét. A labdarúgás hívei türelmetlenül várták a megújhodást, a nagy elődők méltó utódait, azokat a fiatal labdarúgókat, akik majd feledtetni tudják a Puskásék okozta csalódásokat. Mert ne feledjük, hogy ők is okoztak csalódást; így is, meg úgy is, a pályán is, meg azon kívül is, futballistaként, meg emberként is!

A 18 éves Albert Flórián 1958 őszén, a Diósgyőr elleni mérkőzésen, a Népstadionban játszott először a Ferencváros első csapatában. A klasszis játékra éhes szurkolók nem győztek tapsolni neki. Kiismerhetetlen cselei, mozgékonysága, gólratörése valóban nagy játékost sejttettek.

És mégis ma, a tények ismeretében, legalább egy megjegyzés erejéig, anélkül, hogy túlzott jelentőséget tulajdonítanánk neki, le kell írnunk a kérdést: nem lett volna helyesebb akkor valamivel kevesebb taps?!

Eleinte úgy látszott, hogy — nem. Albert „hozta magát"; szereplése egyenletesen jó volt, sőt nem egyszer kirobbanó formában játszott. A nyugatnémetek elleni gólja hónapokig téma volt. A 4:3-as magyar győzelemmel végződött találkozó az 1954-es világbajnokságon elszenvedett fájó vereségre jelentett balzsamot. Aztán a belgrádi 4:2-es győzelem; Flóri három emlékezetes gól szerzője volt. Pályája töretlenül fölfelé ívelt. Rúgta a gólokat csapatában, a válogatottban, és ez mindig elég volt ahhoz, hogy nevének puszta hallatára elérzékenyüljenek hívei, úton-útfélen felsőfokban beszéljenek képességeiről, ölre menjenek érte, ha netalán valaki óvatosságra intett a jóslatokban, vagy mérsékeltebb hangot ütött meg dicséretében. Valóságos dicsérő kórus alakult, amely nem ismert más műfajt, csak a himnuszt.

Ilyen előzmények után történt, hogy 1960 nyarán, Rómában nem sikerült a magyar labdarúgóválogatottnak olimpiai bajnokságot nyernie. És 1960 őszén, már a bajnoki mérkőzéseken sem ment úgy Albertnek a játék, ahogyan ezt megszokták tőle.

Az elsőnél még legyintettek a szurkolók; volt, aki meg is védte, de a harmadik-ötödik gyenge szereplés után már hangzott a megfellebbezhetetlen ítélet: Flóri letört, vége. Jobb, ha nem is játszatják; nem való a Fradiba!

ELFOGYOTT A SZUSZ

Hogyan látja ma ő azt a periódust?

— *Keserves esztendő volt. Mert jó egy évig tartott, amíg sikerült összeszednem magam. Azt csak a családom tagjai, a legközelebbi barátaim tudták, hogy mennyit gyötrődöm, gondolkozom, tépelődöm. Soha nem hittem volna, hogy egy év olyan hosszú tud lenni!*

Az okot kérdezem; a magyarázatot. Eljutott-e akkor a dolgok gyökeréig? Elemezni tudta-e, mi történt vele?

Akkori letörésének forrását a hirtelen ugrásban látja. Az ifjúsági válogatottból egyenesen a nagyválogatottba került. És közben standard játékosa lett a Ferencváros első csapatának is. Büszke és boldog volt. Két teljes évig! Mert akkorra elfogyott a szusz. Erőinek végére ért.

Ennél a pontnál is érdemes elidőzni néhány mondat erejéig. Nem lehet érdektelen ugyanis annak vizsgálata, törvényszerű-e, hogy egy aktív futballista ereje elfogyjon? A labdarúgás történetének abban a korszakában, amikor — az edzőtől a sportorvosig — tudományos módszerek, „csalhatatlan" receptek alapján szabják meg a tréningek mennyiségét, minőségét, időtartamát, hosszát, szélességét?

A gyakorlat — úgy látszik — olykor még mindig ellentmond a még oly precízen kikísérletezett elméletnek is: Albert Flórián ereje végére ért 1960-ban. Tizenkilenc éves volt akkor.

És ennél a ténynél ismét kínálkozik mondanivaló.

Ha társaságban, az élet más területéről szóló társalgás közben szóbakerülnek, úgy beszélünk a labdarúgókról, mintha nem is emberek lennének, hanem különös szörnyszülöttek, akiknek fejük csak azért van, hogy a labda annak is pattanhasson. Egyébként csak a lábuk fejlődött ki teljes méretűvé; az is csak azért, hogy a kedvünkért, örömünk növelésére időnként a hálóba küldhessék vele a szeletes bőrlabdát.

Mégis, ha pályafutásuk során zsákutcába jutnak, ilyen, vagy amolyan okból kátyuba kerül életük szekere, megítélésükben úgy rakjuk fel a mércét, mintha nagyszakállú egyetemi professzorok, kialakult jellemek, felnőtt emberek tetteit mérlegelnénk.

GÓLKIRÁLY — CHILÉBEN

Albert egyébként ezt mondja erről:

— *Ahogy fogyott az erőm, úgy fogyott el mellőlem az együttérzés is. Úgy éreztem, rászolgáltam, hogy támaszt kapjak. Bizalmat, amiből erőt meríthetek. Helyette két keserves emlékem maradt: lecseréltek a lengyelek és az osztrákok elleni válogatott mérkőzésen is, hazai közönség előtt. Nagyon szégyeltem magam.*

És elmondja azt is, milyen mélységesen riasztó hatással volt rá az egyedüllét, a magárahagyatottság érzése. Iskolásgyerekként került a válogatottba. Megszokta az ajnározást, az ünneplést. Iskolatársaival barátaival szinte megosztotta a hirtelen jött dicsőséget. A keserűséget már nem voltak hajlandók megosztani vele.

Nagy tanulság — korai tanulság. Így öregszik hozzá a futballista valóban, idő előtt a róla alkotott képhez. Ami tulajdonképpen nem is árt neki. Gyorsítja az emberréválás folyamatát. Ha valódi tehetségről, és igazán emberről van szó.

Albert Flórián esetében mindkét feltétel adva van. Ezért tudott talpraállni, kimozdulni a holtpontról: az 1962-es év a lassú felemelkedés kezdetét jelentette életében. A chilei világbajnokságon — bár kevesebb mérkőzést játszhatott, mivel a magyar csapat nem jutott a legjobb négy közé — holtversenyben a brazil Garrinchával — gólkirály lett.

A továbbiakban még két kisebb kisiklás: a madridi, hosszabbításban elszenvedett 1 : 2-es vereség a NEK-ben, amikor nekünk állt a meccs, mégsem tudtunk nyerni, (és ő sem játszott jól), majd 1964-ben Komlón, amikor eltört egy lábujja. Az ilyesmi sohasem jöhet jókor, de ez nagyon rosszkor jött.

Ettől kezdve azonban semmi sem zavarta pályafutását.

EUSEBIO IS JÁTSZOTT

A következő korszak jellemzője a Ferencváros két bajnoksága és a Vásárvárosok Kupája — Torinóban, a Juventus ellen. És mindehhez a korona: a magyar válogatott brazilok elleni, káprázatos „tűzijátéka" az 1966-os angliai VB-n.

A világsajtó a „nagy karmester" Albert nevétől hangos. (Puskás „Öcsi" külföldi televíziókban mondja el meghatottságtól fűtött dicséretét az extraklasszis utódról.) És ezzel még nincs vége: Flóri a labdarúgás szépségéről vall, példájával bizonyítja, hogy van ellenszer még a legkonokabb védelemmel szemben is, szinte mindannyiszor, ahányszor pályára lép. Ismét a csúcsokat ostromolja, nevének dicséretétől hangos az aréna.

Aztán az Eintracht Frankfurttal szemben VVK mérkőzésen kiesik a Ferencváros (4 : 1, 1 : 2) A „népharag" korbácsoló hullámai ismét magasra csapnak. Mindenki hibás, aki pályán volt. Albert is ott volt.

(Itt megint megállnék egy pillanatra, egyetlen mondat erejéig, minden kommentár nélkül: Eusebio is játszott a Wembleyben, az 1 : 4 arányú vereséggel végződött Manchester United—Benfica Bajnokcsapatok Európa Kupa döntőn!)

1967 végén, a magyar válogatott délamerikai portyája előtt Albert Flórián bejelentette, hogy nem utazhat, mivel lovaglóizom-sérülése fájdalmasan makacsnak bizonyul.

A bejelentés egy újabb suttogó hadjárat kezdetét jelentette. A szurkolótábornak az a része, amely az élet bármely területén elismeri a grafikon egyenetlen rajzának jogosságát, sőt a maga életén méri, és beszámítja a váratlan fordulatokat, a labdarúgásban — mint Karinthy Frigyes a humorban — nem ismer tréfát. Albert Flóriánt, az 1967-es évben, a labdarúgó szakértők szavazásával Európa legjobbjának elismert és aranylabdával kitüntetett labdarúgóját — ismét egyszer — kiejtette kegyeiből.

KÉRDÉS-FELELET

A labdarúgónak — ez a futball történelmének sok tízéves tapasztalata — olykor a labda szerepét is vállalnia kell. Okkal ok nélkül egyaránt. A miértre a komplett választ csak egy-egy futballista teljes életpályája adhatja meg. De azért közben is lehet, és szabad kérdezni. Sőt — hasznos is! Mert ez a kérdés-felelet játék, ha mindkét fél komolyan veszi, még alakíthatja is azt az életpályát.

Nem tagadom, hogy ez a célom, amikor most, minden kertelés és kendőzés nélkül Albert Flóriánnak szegezem azokat a kérdéseket, amelyek személyét illetően és vádlón, az elmúlt hónapokban, vagy már régebben is felmerültek.

1. Jókora tömeg állította, hogy gyermeket váró felesége miatt mondta le a válogatott délamerikai túráját, mondván: már úgyis járt ott.

Válasz: *Ez annyira naivnak tűnik, hogy nem is tudom, mit válaszoljak?! Mégis, talán két ellenérvet: 1962 előtt is voltam Dél-Amerikában, a világbajnokságra mégis elmentem. Ami pedig második gyerekem születését illeti, az elsőnél sem voltam jelen. Pedig akkor csak Tatán voltunk — edzőtáborban. Végül lenne még egy harmadik érvem is: a labdarúgás az életem. Ez lett. Ez tölti ki és be minden percemet. Imádok futballozni. Képtelenség minden olyan elképzelés, hogy ilyen vagy olyan meggondolásból le tudnék állni.*

2. Jó végszót kaptam; nem szabad megsértődnie, ha keményen nyers lesz a következő kérdés: az a hír járja, hogy nagyon okosan irányítja az életét, és a „diplomácia" sokszor megy az őszinteség rovására.

Válasz: (Nem sértődött meg.) *Erre vonatkozóan nem engem kell megkérdezni! Ha bármit mondanék, gyanús leszek ezek után. A privát ember, ha ilyet terjesztenek róla, elégtételt követelhet. A futballistának ezt is el kell viselnie. Ha jólesett a szurkolók bizalma, most nem tehetek mást, minthogy megpróbálom visszaszerezni azt. És ahányszor elveszítem, annyiszor kell majd újra kezdenem. Idáig már eljutottam a bölcsességben.*

3. Miért esett vissza formájában a nagyszerű, 1967-es sikersorozat után?

Válasz: *Jó két hónapig nem léphettem pályára a sérülésem miatt. Az orvosok abszolút pihenést rendeltek. Ezután utaztam Mexikóba. Éreztem, hogy elmaradtam a fiúktól a felkészülésben. Főként klubtársaimtól, akik még a VVK-ban, a Liverpool ellen is játszottak. Összesen kétheti munka volt bennem a bajnokság kezdetéig. Meg is látszott a játékomon. Bántott, és igyekeztem rádolgozni az edzéseken. Úgy éreztem, sikerült formába lendülnöm. A bilbaói mérkőzés ezt látszott igazolni. Aztán jött Dunaújváros és az újabb kényszerpihenő; három hét megint elveszett. És máris előttem állt életem eddigi, talán legnehezebb dilemmája: merjem-e vállalni a játékot a Szovjetunió ellen? Mindent végiggondoltam. És ma úgy érzem, mégis, mind a kétszer rosszul határoztam. A szövetségi kapitány azt mondta, aki nem játszik a nagy mérkőzés előtt, azt kihagyja a csapatból. Tehát vállaltam a játékot a Diósgyőr ellen. Az én gólommal győzött a Ferencváros, mégis éreztem, hogy nem ment igazán. Felmértem az előttünk álló meccs fontosságát, és lemondtam. (Ma azt mondják vállalnom kellett volna.) Nagyon szerettem volna játszani, úgy éreztem, segíthetek a fiúknak ha ott vagyok a Luzsnyiki-stadionban; a visszavágón játékra jelentkeztem. (Ma azt mondják, bár ne játszottam volna!) Sajnos, az eseményeket nem lehet — mint a filmet — kétféleképpen lepergetni, mégsem vagyok biztos benne, nem érne-e még több vád, ha fordítva határozok, vagy egyáltalán nem vállalom a játékot.*

4. És végül a legkényesebb pont, — kezdeném az utolsó kérdést, de végig se hagyja mondani, máris válaszol.

Válasz: *A Varga—Albert ügy, tudom.* (Ő mondja ebben a sorrendben!) *Erről csak annyit tudok vallani, amennyit másutt is, a nap minden órájában, vagy élménybeszámolókon, és ki tudja még hol, mindenütt elmondtam már. Én szeretni akarom Varga Zolit. Becsülöm kivételes képességeit. Soha egyetlen hangos szó nem esett köztünk. A véleményem, hogy egy jó csapatban legalább négy-öt klasszisnak kell együtt futballoznia. Enélkül nem megy! És az se baj, ha ezek a klasszis futballisták a pályán kívül nem találkoznak; a labdáik keressék egymást! Mert remélem, azt senki sem gondolja komolyan, hogy nem Zolinak adom a labdát, ha jó helyzetben látom. Sokan hányták már a szememre, hogy Varga Zoli nem akar másodhegedűs lenni. Erről csak annyit mondhatok, hogy én meg nem akarok prímás lenni. Ez nem nyilatkozat kérdése. Az ilyesmi a pályán dől el. A labdarúgás olyan dráma, amelyben a mérkőzés közben tudjuk csak meg, hogy ki a főhős. Úgy is fogalmazhatnám, hogy ezen a szabadtéri színpadon hétről hétre újra osztják a szerepet. Nem is osztják: magunknak osztjuk. Meg kell harcolni érte. Bennem nincs Varga-ügy. Egyszer meg kellene kérdezni Zolit, benne él-e — Albert-ügy?!* (És megadja Varga Zoltán lakásának telefonszámát. Nem éltem a lehetőséggel. Egyelőre.)

Nem állítom, hogy minden kérdésünket feltettem ebben az ügyben. Nem gondolom, hogy kizártam a további vitákat Albert Flórián személye körül. Erre aligha vállalkozhatna újságíró, amíg labdarúgó és szurkoló lesz a világon. Néhány kérdésre próbáltam csak magyarázatot találni. Egy részükre — úgy érzem — sikerült is.

Amit nem értek — és ez már nem Flóri dolga — miért nem fénylik jobban az aranylabda, amely az FTC középcsatárának jóvoltából, 1967-es teljesítménye alapján magyar honos lett?!

Rövid kis hír, sehol egy fénykép — mintha szégyelnénk. Nem értem. Akár csak a szurkolók egy része, hogy Albert Flórián, az aranylabda nyertese is játszhat rosszul egy-egy mérkőzésen.

Csillag István

Albert átveszi az Aranylabdát
(MTI Foto, Szebellédy Géza felv.)

LÁTOGATÁS A VIDEOTONNÁL

„Szépen játszó,

A címben szereplő megállapítást a fehérvári labdarúgók még a bajnoki rajt napján szerezték, s ez több szempontból is meglepőnek mondható. Először is: Budapesten a Vasas elleni,

6:1 arányú vesztes mérkőzés

után, ahol potyogtak a gólok, nem szoktak a szurkolók ilyesmit csak úgy könnyedén kinyilatkoztatni. Másodszor pedig: a nézők egy olyan csapat teljesítményéről mondták ki a szentenciát, amelyiknek tagjai túlnyomó többségükben

életük első NB I-es találkozójára

futottak ki a pályára. Tehát, ha csak ezt a két tényezőt vesszük figyelembe, akkor a fentebb adományozott jelző a fehérvári Videotonra nézve már nagyon is hízelgő megállapítás volt.

Érdekes módon, az akkori első vélemény a tavaszi szezon hajrájára csak mégjobban igazolta: a Videoton együttesét valóban a „szépen játszó, stílusos kis csapat" jelző illeti meg!

Pedig balszerencsével kezdődött az „átállásuk" az NB I B-ből, az NB I-be. Évek óta először ugyanis, az MLSZ nem engedélyezett „villámigazolást". A fehérváriaknak

be kellett érniök olyan labdarúgókkal,

akiket a szakvezetés (amikor már erősen érett a feljebbjutás) „kiszemelt" magának. Emiatt aztán, ahogy mondani szokás, nem a legrózsásabb hangulat uralkodott a rajt előtt a városban. Itt is, ott is hallani lehetett az ilyenkor szokásos úgynevezett „alapigazságokat", például „csak átszállót váltottunk az NB I-be", vagy „mi leszünk a pofozógép"... stb.

Szabó II

S most kanyarodjunk még vissza a bevezetőben már említett első mérkőzéshez, a Fáy utcai Vasas elleni találkozóhoz. Ezen az összecsapáson — függetlenül az eredménytől — valóban sok mindent megfigyelhettek nemcsak a szurkolók, de a fehérvári vezetők is. Először is az tűnt fel, hogy nem is olyan gyenge ez az NB I B-ben szerepelt játékosanyag. Ahogy teltek-múltak a percek a fehérvári piros-kékek, ha rendkívül lámpalázasan is, de tették a labdát, ügyesen fékezték az ellenfél lendületét és a lelátóról nem lehetett nem észrevenni, hogy jól összeszokott, a labdával bánni tudó, helyenként még ötletes ellenakciókat is lebonyolító gárda harcol a pályán a nagynevű ellenféllel szemben...

Aztán estek a gólok, szinte valamennyi

durva elemi hibából,

amelyeket csak olyanok tudnak elkövetni (anakronizmus, de így igaz), akik jó futballisták, akik ugyan tudják a „szerepüket", de ilyen nagy színpadon még nem ismerik ki magukat.

Ez volt a véleménye az indulásról a fiatal csapat, fiatal edzőjének, a volt többszörös válogatott, Vasas hátvédnek, Kárpáti Bélának is.

— *Lényegében csak két új fiúval változott a múlt évi csapatunk* — kezdte Kárpáti a beszélgetést, majd így folytatta:

— *Csak két fiú, de velük az addig lassúnak tűnt védelmünk alaposan felgyorsult, megerősödött. A volt Vasas játékos Kovács Lászlóról és a volt Újpesti Dózsás Fejesről van szó. Kovács amolyan „Káposzta stílusú" előretörő. Fejes pedig a finomságokat is rendkívüli módon érző, nagyszerűen fejelő, helyezkedő és becsúszó szerelésekben kiválót nyújtó hátvédünk lett...*

A Győr elleni mérkőzésen egy harmadik új fiú is jelentkezett — veti közbe a riporter, aki azon a találkozón szemtanúja volt, egy bátor, nem mindennapi edzői húzásnak.

— *Szabó II-re gondolsz?* — néz fel Kárpáti, s látszik az arcán, hogy örül annak, hogy szóba került a fiatal játékos neve.

Igen, rá.

— *Nos, Szabó II esete fényesen igazolta a régi tételt, hogy nem min-*

Marosi bombája két pontot jelentett a Bp. Honvédnek. Bp. Honvéd—Videoton 2:1. (MTI Foto, Kovács Gyula felv.)

stílusos kis csapat”

dig idegenből kell az erősítést remélni. Ez a remek felépítésű, ízzig-vérig küzdő típusú fiatal „srác”, itt nőtt fel a szemünk láttára. Előzőleg még az NB I B-s csapatunkban sem játszott. Az új bajnokságban a tartalékok közt szerepelt s az ottani állandó kimagasló teljesítményével hívta fel magára a figyelmet. A Győr ellen betettem az első csapatba, s azóta ott is ragadt, méghozzá úgy, hogy mindig erőssége volt az együttesnek.

Mit mondanál Karsairól és Kű Lajosról? — érdeklődöm, s nem véletlenül, hiszen a két fehérvári „kedvencről” van szó.

— Karsai a mi „karmesterünk”. Mindenki elismeri, hogy ő a mi irányítónk, s az ő jó vagy rossz teljesítménye, bizony kihat az egész együttes játékára is. Karsai tudja ezt a ráháruló feladatot, s ennek ismeretében is megmaradt szerény játékosnak: mérkőzésről mérkőzésre lelkiismeretesen készül, nyoma sincs nála az úgynevezett „sztár-allür”-nek. Kű Lajos pedig, aki Fejessel együtt az utánpótlás válogatott tagja, jóval átlagon felüli technikai képzettsége révén vált a közönség kedvenc játékosává. Talán, ha ezt a rendkívüli adottságot nem alkalmazná olyankor is, amikor egy egyszerű átadás hasznosabb lenne, ez csak előnyére válna és tovább színesítené a játékát.

Ki érdemelné még meg, hogy külön írjunk róla? — s várom a választ, de Kárpáti Béla a legtermészetesebben jelenti ki:

— Mindenki! Például akikről még nem esett szó: Bobory, a mi „szürke eminenciásunk” aki a legmegbízhatóbb egy-egy különleges feladat végrehajtására is, vagy Burka, aki, ha kell a „hátára veszi a pályát”, Balogh, aki stílust ad az együttesnek a 20—30 méteres hajszálnyi pontosságú átadásaival, és aki „lát a pályán”. Csukovics a balszélső pedig gyorsaságával, szemfülességével válik hasznára az együttesnek. Végül, de nem utoljára Timár, a kapusunk is egyre jobban belejön, többször már bravúros teljesítményeket is láttunk tőle.

Mit hoz a jövő? Kiesik, bentmarad a Videoton az NB I-ben?

Timár elhúzza a labdát Szendrei és Tóth K. elől a Bp. Honvéd elleni mérkőzésen. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

— Hát igen, hosszú távon az újonc számára rendkívül idegesítő az NB I légköre. Mert miről is van itt szó? Nekünk minden mérkőzésünk sorsdöntő, minden alkalommal a kiesés elleni harc zászlajával lépünk pályára. S ez idegi játék is! Szerintem a végső elszámolásnál az lesz a döntő, hogy a fiúk mennyire bírják el ezt a mindig ismétlődő nagy nyugtalanságot.

S mintegy végszóra megérkezik Bencsik István, a Videoton S. C. elnöke is. Véleményét tömören így foglalhatnám össze:

— Csak ezt az évet ússzuk meg a bentmaradással, s ha ez sikerül, úgy — állíthatom — a jövő évi szezonban, már nem ez lesz a legfőbb beszédtéma Székesfehérvárott.

És az elnök megállapítása lényegében az egész város szurkolótáborának a véleményét is tükrözi...

Szűcs Ferenc

Karsai László

KEVÉS CSAPAT JUT EL TOKIÓ UTÁN MEXIKÓBA IS

A HELYEZETTEK KÖZÜL CSAK A MAGYAR ÉS A CSEHSZLOVÁK VÁLOGATOTT LESZ JELEN

Egymásután kelnek el a mexicói repülőjegyek. A XIX. Nyári Olimpiai Játékok labdarúgó tornájára a védő Magyarország és a rendező Mexikón felül a kiszabott, június elsejei határidőig további 11 nemzet csapata — Bulgária, Franciaország, Spanyolország, Csehszlovákia Nigéria, Japán, Thaiföld, Izrael, Brazília, Guatemala és Kolumbia — jutott tovább. A tizenhatos döntőből három hely még kiadó.

Akárhogy is alakulnak az eredmények a FIFA határidőn és lapunk zártán túl sorrakerült selejtezőkön, egy biztos, csak hírmondók találhatók a mexikói mezőnyben a tokiói tizenhatos döntő csapatai közül. Eddig Magyarország, Mexikó, Japán, Brazília, Csehszlovákia részvétele biztos, eljuthat még Mexikóba a tokióiak közül, Marokkó és Ghana is. A Tokióban helyezést elértek közül csak Magyarország és Csehszlovákia rajtol újra. A további tokiói helyezettek, 3. Közös német csapat, 4. EAK, 5. Románia, 6. Jugoszlávia... Ezek távolról szemlélhetik az idei küzdelmeket.

Az aranyérmes magyar labdarúgó csapat márka lesz a mezőnyben, az egyetlen résztvevő, amely már kétszer nyert bajnokságot. A magyar Válogatott a Szovjetunió elleni moszkvai találkozóval hónapokra befejezte nemzetközi szereplését, ősszel csak egy mérkőzése lesz (szeptember 8-án, Budapesten, Ausztria ellen) az idei műsor egyetlen jelentős eseménye tehát a mexikói olimpia.

Nem kis feladat vár majd az olimpiára utazó játékosokra. Az aranyérem megvédése egyáltalán nem ígérkezik sétagaloppnak. Sőt.

De térjünk vissza a selejtezőkhöz. A június elsejével bezárólag a 101 olimpiai selejtező mérkőzés zajlott le (még öt van hátra) és összesen 345 gól született. Tizennégy benevezett válogatott — Albánia, Jugoszlávia, Olaszország, EAK, Uganda, Mali, Malázia, Hong-Kong, Pakisztán, Burma, India, Koreai NDK, Irán és Honduras — visszalépett, Surinamot diszkvalifikálták.

Mi történt az egyes földrészeken?

Európában

a kiadó négy helyért 26 találkozó zajlott le, 75 góllal. A legfölényesebb győzelmet az NDK aratta, kétszer is 5 : 0-ra nyert Görögország ellen, de ebből a tíz gólból jó lett volna félretenni hármat négyet a Bulgária elleni döntőre. Így aztán Bulgária jutott tovább.

A Mexikóba utazó csapatok útja:

Bulgária:

Törökország 3 : 2, 3 : 0
NDK 4 : 1, 2 : 3.

Csehszlovákia:

Szovjetunió 2 : 3, 3 : 0.

Franciaország:

Finnország 1 : 1, 3 : 1
Ausztria 3 : 1, 1 : 1.

Spanyolország:

Izland 1 : 1, 5 : 3
Nagybritannia 1 : 0, 0 : 0.

Afrikában

(19 mérkőzés 57 gól) heves küzdelmekre került sor. Három alkalommal sorsolás döntött az egyenlő pontszámban és gólarányban levő csapatok között. A 16-os döntőben levő Nigéria Szudán ellen csak a Fortuna segítségével jutott túl.

Továbbjutott:

Nigéria:

Szudán ellen 1 : 0, 1 : 2, sorsolás!
Etiópia ellen 3 : 1, 0 : 1.

Még két hely üres (Algéria—Guinea és Marokkó—Ghana játszik egymás ellen.)

Ázsiában

23 mérkőzés 116 gólja tisztázta a továbbjutást. Japán és Thaiföld tornán biztosította Mexikóba utazását, a tokiói tornán Japán mindössze egy pontot vesztett öt mérkőzésen és 26 : 4-es gólaránnyal lett első. A Fülöp-szigetek válogatottja a tokiói tornán mínusz rekordot állított fel, egyetlen pontot sem szerzett, öt mérkőzésen mindössze 3 gólt lőtt és 48-at kapott. A Bangkok-i tornán Thaiföld pontveszteség nélkül előzte meg két ellenfelét.

Továbbjutott:

Japán:

Fülöp-szigetek 15 : 0, Tajvan 4 : 0, Libanon 3 : 1,, Dél-Korea 3 : 3, Dél-Vietnam 1 : 0.

Thaiföld:

Irak 4 : 0, 2 : 1, Indonézia 1 : 0, 2: 1.

Izrael:

Ceylon 7 : 0, 4 : 0.

A **Dél-Amerikai**

csoportban 14 mérkőzést játszottak, 32 gól született. Itt előselejtezőkre is sor került, majd a két csoport legjobbjai Bogotában és Cali-ban vívtak körmérkőzést, Brazília és Kolumbia végleg itt biztosította mexikói szereplését. Nagy meglepetés, hogy a korábbi kétszeres olimpiai bajnok Uruguay 1964 után az 1968-as 16-os döntőbe jutást sem tudta kiharcolni.

Továbbjutott:

Brazília:

Paraguay 0 : 0, Kolumbia 3 : 0, Uruguay 1 : 2.

Kolumbia:

Peru 3 : 1, Ecuador 1 : 0, Uruguay 2 : 0, Brazília 0 : 3, Paraguay 4 : 2.

Az **Észak- illetve Közép-amerikai** csoportból jóllehet már 19 mérkőzést játszottak és 62 gól esett, csak egy tovább jutó ismert. Öt csoportban folyt a küzdelem, s még két mérkőzésre van szükség, hogy tisztázódjon a kérdés. A hátralevő mérkőzések — oda-vissza alapon —:

Trinidad — Salvador

Továbbjutott:

Guatemala:

Costa Rica 0 : 1, 3 : 2, sorshúzás.

Annak ellenére, hogy a 16-os döntő összetétele még nem ismeretes, a FIFA hű maradt eredeti kiírásához és június elején Rómában elkészítette az októberi olimpiai döntő csoportbeosztását.

A 4 NÉGYES CSOPORT ÖSSZETÉTELE:

A-csoport: Mexikó, Kolumbia, Franciaország, Algéria vagy Guinea.

B-csoport: Spanyolország, Brazília, Nigéria, Japán.

C-csoport: Magyarország, Izrael, Salvador vagy Trinidad, Marokkó vagy Ghana.

D-csoport: Csehszlovákia, Guatemala, Bulgária, Taiföld.

Bolognában jártunk

Sétáltunk Bolognában. Néztük, csodáltuk a történelmi nevezetességű épületeket, a különféle stílusok remek összhangját. A Piazza Maggioren, a város főterén töltöttük a legtöbb időt. A Neptun szökőkút szomszédságában, megtekintettük a Pallazzo Comunalet is, ahonnan hétszáz éve irányítják Bologna életét.

És mint mindenki, aki ebben az árkádokkal tarkított városban jár, mi is ellátogattunk a város két ferdetornyához.

A Torre Asinelli 98 m magas, s 120 cm a kilengése, a Torre Garisende lényegesen alacsonyabb, de a teteje 322 cm-re hajlik el.

Az Asinellit nem másztuk meg, mert csigalépcsői olyan erőnléti edzést jelentettek volna, amelyre a csapatnak a mérkőzés előtti napon nem volt szüksége. A tornyok lábánál nézelődtünk.

Juhász Pista megkérdezte a kísérőnket, miért ferdék a tornyok.

— *Az olaszok azt mondják, hogy szándékosan építették ilyenre.*

— *Pisában is, itt is?...* — csodálkozott a fedezet, aztán megtoldotta szavait:

— *Én azt hiszem az az igazság, hogy az olaszok nem is tudnak egyenes tornyot építeni.*

Nagy volt a derültség.

* * *

A Bologna vezetői viszonozva a magyarok Mátyás pincei meghívását, A Vörös Papagály elnevezésű étteremben fogadást adtak a Ferencváros vezetőinek. A baráti csevegés közben sok minden szóba került, főleg a két klub élete.

Montanari Filippo, a Bologna fiatal, 37 éves, földbirtokos elnöke ugyancsak csodálkozott, amikor megtudta, hogy a Ferencvárosnak nemcsak labdarúgó-csapata van, hanem még több mint egy tucat más olyan szakosztálya, amely élvonalban szerepel.

— *Nagyszerű dolognak tartom, hogy a Ferencváros saját erejéből olyan kitűnő válogatottakat nevelt mint amilyen Albert, Varga, Páncsics és Rákosi.*

Aztán váratlanul megkérdezte:

— *Mondja elnök úr, mennyiért adná el nekünk Albertet és Vargát?...*

Kalmár István a tréfáért belement a játékba.

— *Mennyit adnának értük?*

— *Fejenként 400 000 dollárt!... Esetleg többet is...*

Kalmár mosolygott.

Montanari azt hitte keveselli az összeget, s megtoldotta:

— *Az elnök úrnak pedig felépítenénk egy hatszobás villát...*

Kalmár István most már kacagott, s még akkor sem tudta eltitkolni a derűjét, amikor arról beszélt Montanarinak, hogy nálunk a játékosok nem képezhetik adás-vétel tárgyát.

És másnap az egyik olasz újságban megjelent:

„A Bologna előzetes tárgyalást folytatott a Ferencvárossal Albert és Varga átadásáról!"

Ezen már mindannyian nevettünk...

2:1-re vezetett a Bologna, amikor már közelgett a budapesti telefonhívásom időpontja. Neki láttam, a főbb, a mérkőzésre jellemző gondolatok összegezéséhez. Jegyzetfüzetembe felírtam:

1. A középpályán Bulgarelli, majd Fogli szabadon építhetett, mert nem ügyelt rájuk senki.

2. Kimaradtak a helyzetek: Albert és Szűcs.

3. Akadozott az összjáték, mert többen tudásuk alatt játszottak: Szőke, Karába, Branikovits.

4. Lélektanilag hátrányos volt Géczi potya gólja.

Aztán húztam egy vonalat, s felírtam: pozitívumok:

1. Pompás küzdőszellem, nagy akarat 1:2 után is.

2. Néhány huszáros, lendületes, gyors kombináció.

3. Leküzdötték a lélektani hátrányt, volt erejük újítani.

4. Havasi remekül semlegesítette Hallert.

Amikor felnéztem éppen Havasi rohant a labdára, s hatalmas erővel a hálóba vágta. És leírtam:

5. Még gólt is lőtt!

Ekkor hangzott fel:

— *Signor Németh!*

Rohantam a telefonhoz.

De jó érzés is volt hírt adni arról, hogy a magyar bajnok ott lesz a VVK döntőjében.

Negyvennyolc csapat közül ez még csak az angol Leeds Unitednek sikerült.

A Ferencváros, mindnyájunk örömére nagyot lépett előre a nemzetközi ranglistán.

Németh Gyula

VÁLOGATOTTAK ARCKÉPCSARNOKA

Mészöly Kálmán

VASAS

Született: 1941. július 16-án.
181 cm magas, 77 kiló.
1952. óta labdarúgó, a III. kerületi TTVE-ben kezdett.
1959-ben igazolta át a Vasas.
Az NB I-ben 1960. április 9-én játszott először (Vasas—Salgótarján 2:0).
Nyolc év alatt 195 NB I-es mérkőzésen szerepelt, 22 gólt lőtt.
1961. december 13-án, Santiagóban volt először válogatott (Magyarország—Chile 0:0).
Ötvenszeres válogatott, 6 gólt lőtt.
1964. szeptember 23-án, Belgrádban helyet kapott az Európa-válogatottban is.
Nős. Két fia van. Kálmán 1965-ben, Géza pedig 1967-ben született.
A Közlekedés és Postaügyi Minisztériumban dolgozik.

Amikor Mészöly Kálmán neve szóbakerül, mindig egy 1966. július 15-én Liverpoolban készült s az egész világot bejárt felvétel jut az eszünkbe. Jól emlékszik minden labdarúgó-rajongó a 80. percre, amikor a magyar tizenhatoson a szőke fiú magasan felugrott egy beadásra, meglökték, a vállára esett. Levitték a pályáról, később felkötött karral tért vissza, s még így is, fel-alá száguldott, mintha semmi baja sem lenne.

„Vasember"

— harsogta róla a világsajtó, s lelkesedése, fájdalomtűrése előtt öt földrészen hajtották meg az elismerés zászlaját. Akkor mindenki elkönyvelte, hogy a már gólt is lőtt magyar védő számára befejeződött a világbajnokság, Mészöly azonban összeszorította a fogait és öt nappal később már játszott Bulgária ellen — és gólt is lőtt. Bevezetőül mindezt azért elevenítettük fel, mert a régi idők szívvel-lélekkel küzdő, összecsapásoktól nem visszariadó, kis sérülések miatt egyáltalán nem kényeskedő labdarúgó típusát jelenti ma, korszerű változatban.

Szíve van a játékhoz. Mellesleg futballozni is tud.

Ötvenszeres válogatott. Nála többször csak Bozsik, Grosics, Mátrai, Puskás, Fenyvesi dr, Sándor, Schlosser, Hidegkúti, Kocsis, Tichy, Sárosi dr, Sipos, Bíró és Lantos kapott több feladatot hat évtized alatt! Még többnek tűnik az ötven, ha azt is figyelembe vesszük, hogy Mészöly első és ötvenedik válogatottsága között a csapat csak ötvenhat hivatalos, országok közötti mérkőzést játszott. Mészöly megszakítás nélkül jutott el a harmincharmadik válogatottságig, mindössze 1965-ben és 1967-ben hiányzott három-három alkalommal.

Hiába, „Vasember". Mindezekről hosszan beszélgettünk.

— *Őszintén szólva nem vezetek könyvelést a válogatott mérkőzésekről* — mondotta Mészöly — *Nagyon szeretem a labdarúgást, alig várom a mérkőzéseket, nem tudom elviselni, ha a kispadról kell nézni társaim küzdelmét. Talán a játék utáni vágy gyorsítja meg a sérülések gyógyulását is...*

A liverpooli esethez hasonló gyors gyógyulással Mészöly 1966 végén is csodálkozásra késztette az orvosokat. Amikor a Vasas az Internazionale ellen készült, a középhátvéd lába gipszben volt. „Három-négy hétig szó sem lehet játékról" — így hangzott a hivatalos orvosi vélemény. Mészöly összeszorította a fogait s két héttel később játszott Mazzoláék ellen.

Természetesen akadtak más sérülései is. Tavaly ősszel a tizenöt bajnoki mérkőzésből csak hatot vállalhatott. Sokan már pályafutása végét látták...

— *Keserves időszak volt mármár én sem hittem abban, hogy valaha is játékra képes állapotban leszek* — emlékezik Mészöly a tavalyi őszre. — *A bajban — szerencsére — nem maradtam egyedül, nagyon sokan segítettek. Az év eleje óta nem is maradt ki mérkőzés. Lassan a játékba is belelendültem, újra alig várom a meccseket, s játszom azon a poszton, ahol a szakvezetők jónak látják.*

A Szovjetunió elleni Európa-bajnoki találkozókon (egyszer, mint csapatkapitány) ötös számot viselt, klubjában, a Vasasban is különleges feladatot kapott.

— *Szeretem, ha a középhátvéd játék mellett vezetőim alkalmasnak látnak más feladatkör betöltésére is. Ilyenkor válaszolhatok azoknak, akik nem bíznak bennem. Amikor Sztrelcov őrzése hárult rám, azt hallottam, sokan ellenkeztek, mert állítólag nem tudok szoros emberfogást játszani. Amikor pedig a Vasasban Illovszky Rudolftól azt a feladatot kaptam, hogy játszam be az egész pályát többen kételkedtek, mondván nem fogom majd bírni. Hát ami igaz, Sztrelcov és az MTK ellen is megizzadtam, de a feladatomat megoldottam. Erre büszke vagyok...*

Ha újra az angliai világbajnokságra tekintünk vissza, nyomban kitűnik, ott is helytállt szokatlan szerepkörében. Nagyszerűen segítette a védelmet, s a góllövésből is kivette a részét, megzörgette a brazilok és a bolgárok hálóját is. Az Európa-bajnokságon sem volt gólképtelen, Hollandia és Dánia csapatának is lőtt gólt, nem is akármilyen pillanatban...

— *Csatár voltam, pontosabban balösszekötő, amikor 1952-ben első mérkőzésemet játszottam a III. kerületi TTVE-ben* — jegyezte meg a gólokkal kapcsolatban — *Talán sohasem lett volna belőlem védő, ha az MTK elleni kölyökrangadónkra, mint a csapat leghosszabb tagjának nem kell hátramennem a hátvédsor tengelyébe. Ott ragadtam, de ha kirándulhatok a védők világából a támadók területére, sohasem bánkódom. Nagyon örülök annak, hogy a másfél évtizeddel ezelőtti csatárerényekből maradt valami.*

Mészöly nagyon büszke arra, hogy két fia van, s mindkettő kedveli a labdát. A hároméves Kálmánka sír, ha nem mehet apjával az edzésekre, s egyenesen rossz a közérzete, ha nem találja a labdát. Már most gólokat kiabál és ígér, s ha hű marad a labda szeretetéhez, akkor most 27 éves apja híres csatárt nevel belőle, akárki meglássa.

A jelenlegi magyar labdarúgás egyik nemzetközileg elismert klasszszisa nemcsak fiaival kapcsolatban

gondol a jövőre.

— *Játszani akarok, ameddig csak lehet* — mondotta Mészöly — *de, ha kézben van az edzői bizonyítvány, az sohasem hátrány. Már jelentkeztem az edzőtanfolyamra, s még pályafutásom alatt szeretnék ilyen minőségben is néhány fokkal előbbre jutni. Nem is olyan régen, éppen a Labdarúgás kérdezte meg tőlem, hány válogatottságot tartok elérhetőnek. Hetvenötöt — válaszoltam — és most, hogy már meg van az ötven, most sem számolok a nyolcvannal, vagy a százzal. Gyönyörű, álomnak is szép mindaz, ami eddig velem a pályán és az életben történt, szeretném, ha így folytatódna ezután is.*

Ötven válogatottság már van, a többiek bizonyára nem váratnak sokáig magukra. A magyar válogatottnak ugyanis pont ilyen Mészöly típusú, csupaszív játékosokra van szüksége.

B. J.

Cikksorozatunkban, oldalas fényképpel eddig a következő válogatottjainkat mutattuk be: februárban Páncsics Miklóst, márciusban Szűcs Lajost, áprilisban Tamás Gyulát, májusban pedig Göröcs Jánost. Legközelebb folytatjuk.

MTI Foto
Petrovits László
felvétele

4 GÓL

Fent. Az Újpesti Dózsa—Ferencváros rangadón Novák egyenlítő gólja után Szentmihályi ilyen bánatosan ült a földön. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

Lent. A Csehszlovákia—Jugoszlávia (3:0) mérkőzésen Pozsonyban Adamec lövését Pantelics nem tudja védeni. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Fent. 2:1 arányban nyert a francia kupa döntőjén a St. Etienne. Képünkön Mekloufi megszerzi a győztes gólt.
(MTI Külföldi Képszolgálat, AFP Photo felv.)

Lent. A Honvéd—Vasas (2:2) mérkőzésen Szendrei gólja a Vasas kapujában. A gól előtti pillanat a 32., az utolsó oldalon

JEGENYE Pesten járt

A név a mai fiatal labdarúgórajongóknak nem sokat mond. Az öt X körülieknek annál többet. Berkessy Elemér, a Ferencváros hajdani, nagytudású balfedezete tagja volt a zöld-fehérek két bajnokságot nyert csapatának, benne az 1931—32. évinek is. Amikor a Fradi 100%-os bajnokságot nyert, s a nagysikerű dél-amerikai portyán 3:2-re verte Uruguay válogatottját.

Jegenye... Barátai, játékostársai így becézték, de még távoli ismerőseinek, sőt az ismeretlen szurkolóknak is csak Jegenye volt.

Sudár, szálfa alakja ma már kissé megszélesedett, haja fehér, s néhány súlyos térdműtét miatt bottal kell járnia.

Huszonegy éve lesz,

hogy végleg külföldre kerültem — kezdte a beszélgetést az FTC egykori, kilencszeres válogatott balfedezete.

— *A hazaérkezésem csodálatos volt. Már Hegyeshalomnál kezdődött, amikor a vámtisztek végtelenül jóleső udvariassággal és kedvességgel bántak velünk. Folytatódott Pesten. Régi, öreg barátaimtól, játékostársaimtól kezdve Kalmár Istvánig, a Ferencváros fiatal elnökéig mindenki olyan szeretettel fogadott, amilyenre álmomban sem gondoltam.*

Hatalmas vargabetűt írt

le Berkessy, amióta elindult a magyar fővárosból. Először Bologna, aztán Vicenza, majd a Torino lett edzői működésének szintere. A repülőtéren ő is ott ált a Torino csapatát várók között, s egy óra múlva már megrendülten szemlélte a lezuhant gép roncsait. Aztán a Pro Patria következett, majd — négy évre — Spanyolország. Spanyol földön jól ismerték a nevét, hiszen előzőleg 1934—36 között Barcelonában játszott, nem is akárhogyan. Három évet töltött a Zaragozánál mint edző, majd a Grimsby Town, az ismert II. ligás angol proficsapat hívta meg edzőnek. Négy hónap után meg kellett válnia a klubtól, mert az angol illetékesek nem adtak munkavállalási engedélyt számára. Visszament Spanyolországba. Majd a belga Beerschot FC-től kapott megtisztelő meghívást. Két év után megjelent Brüsszelben régi barátja, Ricardo Zamora, az egykori csodakapus és Barcelonába hívta. Két évig dolgozott az Espanol Barcelonánál, ekkor felhagyott az edzősködéssel. Várost azonban már nem változtatott.

Berkessy Elemér (jobboldalt), Kubalával (középen) és Kubala fiával (balszélen)

Polgári egzisztenciát alapított

megvett egy szabadalmat, speciális autódugattyú-gyűrűk gyártására. 64-ben szabadalmat jelentett be különleges autófékre, ezt elfogadták. Nevét ettől kezdve nagy tisztelet övezi az autószakmában. Az idén elkapta a honvágy — ha csak néhány hétre is — hazahozta.

— *Látott-e meccseket idehaza?*

Azon kezdem,

hogy az FTC spanyolországi mérkőzéseit láttam odakinn, itthon pedig az Újpesti Dózsa elleni rangadót. A Fradi ezen az utóbbin játszott a legjobban. Nem haragusznak meg ferencvárosi barátaim, ha véleményt mondok. Rengeteg olasz, spanyol és angol csapatot láttam a legutóbbi években, s azt tapasztalom, hogy ezekhez képest a mieink túlságosan puhák. Vagy inkább talán kényelmesek. Helyenként nagyonis amatőr módon játszanak. Azt is hallottam, hogy a Ferencvárosban vannak bérelt helyek. Ez pedig nagy hiba. A külföldi proficsapatokban, még a legjobbak is úgy mennek ki egy-egy mérkőzésre, hogy ha nem tesznek eleget a követelményeknek, a következő hétre kimaradnak a csapatból. A bajnoki pontokért mindenütt 90 percen át hajtani kell, megállás nélkül. Beszélgettem Lakattal is, akit kiváló edzőnek tartok. Tudom, nem könnyű a helyzete, noha igen jó játékosanyag áll rendelkezésére. Máskülönben kitűnő játékosokat láttam az Újpestben is. Mégis valahogy az az érzésem, az edzésrendszerben valami hiba lehet a magyar csapatoknál. Állóképesség és gyorsaság tekintetében feltétlenül javulniok kell, ha helyt akarnak állni a nagy versengésben. No és a fejjáték. Alig-alig láttam kifogástalanul fejelő csatárt.

Nála nagyszerűbb edzővel...

A labdarúgással fejezi be a beszélgetést, miközben felesége már türelmetlen pillantásokat vet feléje.

— *Igen-igen. Tóth-Potya bácsi sírjához megyünk ki. Nála nagyszerűbb edzővel azóta sem találkoztam. A ferencvárosiak pedig ne nehezteljenek rám ezért a néhány bíráló szóért. Egyetlenegy dolog miatt mondtam. Ma is rajongok a Fradiért.*

Sz. L.

„Mandátumom lejárt"

Beszélgetés Berendi Pállal a múltról, a jelenről és a futball jövőjéről

Tizenhat esztendő sportsikereit, emlékeit eleveníti fel a vitrinben levő sok-sok érem, zászló, serleg. Öt bajnokság, négy KK-győzelem, 24 válogatott mérkőzés — ez Berendi Pál sportkarrierje. Mindegyikről van valami díj, emlék. S legelöl a Fair-play díj, amely a sportpályafutás végét jelzi.

— *Sajnos az idő nagyon hamar elszaladt, gyorsabban, mint a mai szélsők* — mondja humorosan, de szavaiból érződik, hogy az emlékek elevenen élnek.

Cigaretta

Cigarettával kínálom — elhárítja olyan határozottan, mint játékos korában, amikor a gondjára bízott csatárt szerelte. Aztán az első lépésekről mesél a futballpályán.

Huszonkét évvel ezelőtt a „Goli"-ban kezdte és tizenhatot töltött a Vasasnál. Csatárnak, balösszekötőnek szemelték ki, de Baróti edző a csapat átszervezésekor a fedezet posztjára állította.

— *Hálátlan feladat volt* — emlékezik vissza. — *Ezen a poszton nem lehet csillogni, szinte rabszolga módon a legegyszerűbb megoldásokat kell választani. De a csapat érdeke ezt kívánta, s egy játékosnak le kell tudni mondani egyéni céljairól.*

Mindig a kemény játékos hírében állt, bár a „Botond" elnevezést, amivel társai illették, inkább a fizikai adottságaival magyarázza.

— *Soha sem állítottak ki mérkőzésen, nem is tudom, merre van a fegyelmi bizottság* — folytatja. — *Igaz, mindig is kedveltem a test-test elleni küzdelmet, de a kíméletlenség nem róható fel terhemre. A mai korszerű labdarúgás is a fizikai erő teljes kihasználása felé halad, s hogy ez nálunk még nem szerzett polgárjogot, abban a játékvezetők is hibásak.. Talán Zsolt az egyetlen kivétel, aki szerintem a legutóbbi Újpesti Dózsa—Ferencváros rangadón megpróbálta közelhozni az európai játékvezetést a magyar mérkőzésekhez.*

Aztán gyorsan hozzáteszi: az edzők is sokat tehetnek, hogy sok minden megváltozzon.

Ütközni!

— *Tessék ütközni* — emeli fel a szavát. — *Ha a játékos már az edzéseken futás közben, labdával gyakorolja az ellenféllel való találkozást, nem éri váratlanul a mérkőzésen az ilyesfajta összecsapás. De még tovább megyek. Már az ifjúságiakat is erre kell szoktatni.*

Példát említ. A Vasas ifik edzésén (Berendi ugyanis a fiatalok edzője) az egyik tehetséges csatárra ráállított egy védőt, s megígérte a támadónak, ha állja a közelharcot és el tud szabadulni őrzőjétől, kétforintos fagylaltot fizet neki. A csatár nyert...

— *A ma fiatalságának könnyebb alkalmazkodni a körülményekhez* — folytatja tovább a gondolatot. — *Megkapnak minden lehetőséget, sajnos, ez sokszor visszaüt. Nem arról van szó, hogy a labdarúgók aszkéta életet éljenek, hanem csupán a maga idejében kell szórakozni. Ha valaki az élvonalba akar kerülni, akkor tudnia kell sportszerűen élni, és elviselni az ezzel járó „kényelmetlenségeket".*

Berendi átveszi a Fair-play díjat

Felkészülés

Saját múltját idézi. Nem elég egy-egy nagy mérkőzés előtt néhány nappal felkészülni. Amikor a Vasas először játszott a Real Madriddal, Berendi már hetekkel előtte csak Di Stefanóra gondolt. Elemezte a játékát, olvasott erényeiről, megbeszélte terveit az edzővel. S mire jött a mérkőzés, már közelről ismerte ellenfelét és a saját tennivalóit. Tudta, hogy Di Stefano az egész pályát „bejátssza", s az ő feladata ott kezdődött, amikor átlépte a csatár a fél pályát. Akkor viszont már árnyékként követte, még a labda birtokba vétele előtt igyekezett szerelni.

— *Sok nagyhírű csatár ellen játszottam, s úgy gondolom, hogy egy csatár és egy védő jól felkészült, akkor a párharc a közönség számára is élvezetes* — állapítja meg. — *Sajnos Pelé és Eusebio ellen nem nyílott alkalmam szerepelni, de 27—28 éves koromban nem ijedtem volna meg tőlük.*

S aki azt hiszi, hogy mos már csak mint az ifjúságiak edzője dolgozik, s több szabad ideje, az téved. Edzés, megbeszélés a szülőkkel, gyerekek, iskola, munkahely — reggeltől-estig elfoglaltságot jelent.

— *Még ma is inkább szívesen futballoznék, de a mandátumom már lejárt.* — mondja inkább csak saját magának. — *Nehéz volt megválni a régi társaktól. Tizenhat évig jóban-rosszban együtt voltunk. Még ma is szinte szeretnék berohanni a lelátóról a pályára, hogy segítsek, amikor az ellenfél rohamoz. Dehát a jövő a fiataloké. Nekünk csak az jut, hogy az ő útjukat segítsük: rendes sportembereket, jó labdarúgókat neveljünk belőlük.*

Muha József

focihumor

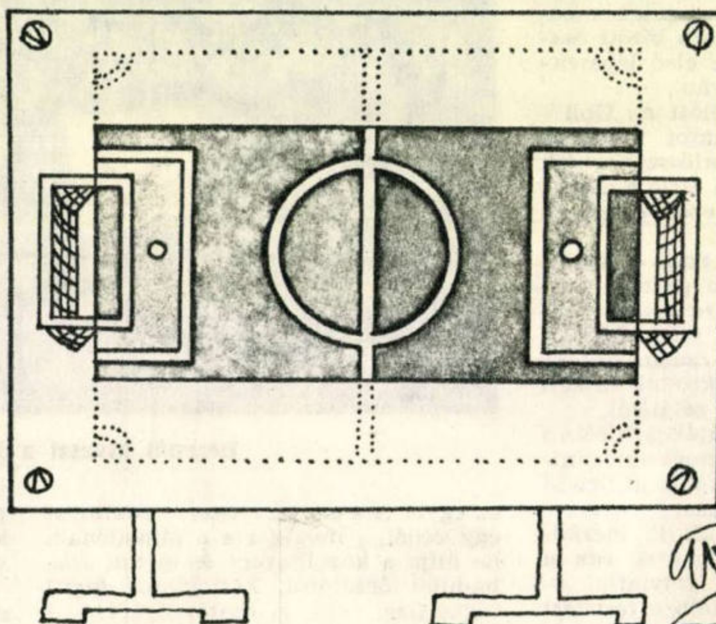

ABSZOLÚT PECH....

SZOROS EMBERFOGÁS

NINCSEN TÖBBÉ SZÉLSŐ KÉRDÉS!

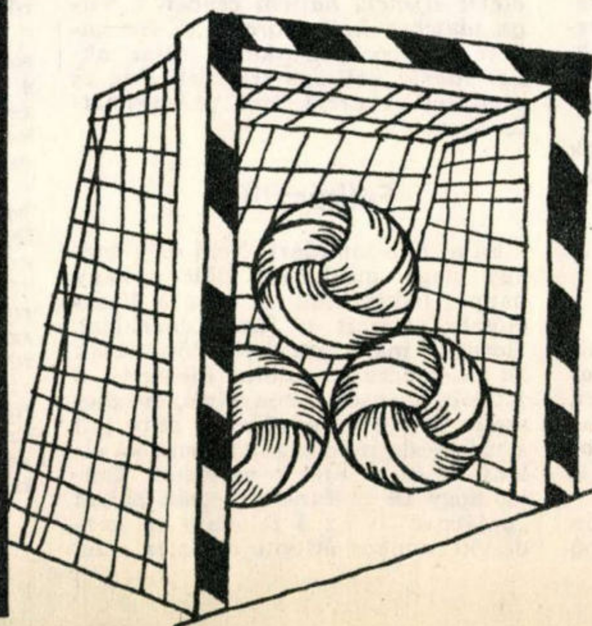

—ÁTALAKÍTOTTUK A PÁLYÁT....

ÁLLÓ JÁTÉK

LENGYEL

– Készülök a pótvizsgára!

Ülünk és rendkívül nyugodt körülmények közepette beszélgetünk arról, hogy egy jó játékosnak a nagy álma nem teljesült be. Illetve, csak félig teljesült.

Fazekas László két napig volt válogatott. Megkapta az értesítést, becsomagolta a pizsamáját, fogkeféjét és ment. Jókedvűen, mint akit ígéretes kaland vár: körülnézhet a nagyválogatott kulisszái mögött és — így mondták a vezetői — tanulhat, szokhatja a légkört.

Aztán egyszerre nagyot fordult körülötte a világ. Bene és Albert harcképtelensége miatt minden átmenet nélkül bekerült a csapatba.

Szeretne erre komolyan visszaemlékezni, de valami belső kényszer hatására újra és újra mosolyognia kell. Mintha nem is történt volna meg, csak álmodta volna az egészet.

— *Azt ugye nem kell mondanom, hogy a válogatottról való álmodozás együtt jár az első focicipővel? A valóságban nem volt semmi ünnepélyesség és az örömből is csak annyi jutott nekem, hogy győzött a csapat. Persze, a mérkőzés után nekem is gratuláltak, én is kaptam csókot, de nem tartozom az önámítók csoportjába. Tudtam, hogy életem első nagy sportvizsgáján rosszul feleltem. A gyenge első félidő után legfeljebb az menthetett volna meg, ha ott a végén, mondjuk, sikerül a csel...*

Faggatom arról, volt-e lámpaláza, általában — milyen érzésekkel készült a mérkőzésre, voltak-e egyéni tervei, amiket kifundált magában?

— *A baj tuladonképpen ott kezdődött, hogy a melegítésnél rádöbbentem: nem kapok levegőt! Nem igényelhetem, hogy mindenki átérezze ennek a felismerésnek a súlyát, de aki valaha is kergette a labdát, az tudja mit jelent. Rám rettenetesen hatott. Belémnyilalt a felismerés, nincs elég erőm s még arra sem vagyok képes, hogy egy nagyot, egészségeset szippantsak a levegőbe. Máskor az első negyedóra után elmúltak a gátlásaim, egycsapásra vége lett a lámpaláznak. Tudtam csak a labdára, a játékra figyelni. Az első félidőt most ólomlábakon botorkáltam végig. A szünetben Sós Károly leszidott. Azt mondta, fiatal vagyok, szedjem össze magam...*

— *Éreztem, hogy igaza van. Hiszen, ha valaki, akkor én igazán magasra tettem a mércét önmagam előtt. A legtöbbet akartam adni a tudásomból, a lelkesedésemből... Szünet után már arra törekedtem, hogy minél többet legyek játékban. Rohantam, birkóztam a holtponttal, s birkóztam a szovjet védőkkel. A védők azonban rendkívül szorosan fogtak embert és mindig számbeli fölényben voltak. Nem bírtam velük...*

Megpróbálok neki segíteni. Emlékszem, a nagy mérkőzés előtt bokahúzódással pihent egy hetet.

— Nem zavart még a sérülésed?

— *Nem. Én olyan tisztességesen edzem és úgy felkészülhettem a közös edzések alatt, hogy erre nem hivatkozhatom. Az az igazság, hogy én még soha nem játszottam ilyen jó csapat ellen. A magyar klubcsapatok közül megpróbálkoznak néhányan az emberfogással, de ezek csak bátortalan kísérletezések ahhoz képest, amit a szovjet válogatott ellenünk produkált.*

Arról kérdezem, milyen szakmai tapasztalatokat vont le a mérkőzésből?

— *Sokkal harcosabban kell játszanom, mint eddig. Kézzel-lábbal, könyökkel verekedni és soha nem venni tudomásul, hogy legyőztek! Az FTC ellen már meg is próbáltam ebben a szellemben harcolni. Csak így lehet. Szép, nem szép, ehhez hozzá kell szokni, s ehhez kell hozzátenni pluszként a technikai tudásunkat. Másodszor — még többet kell futni! Pedig hát én egyébként is nagy területet kapok a Dózsában: csatár vagyok, de rendszerint a középpályán van feladatom. Valakire ügyelnem kell, összeszedni a labdát és aztán odaérni a kapu elé. Ezt az utolsó követelményt aztán kétszeresen aláhúzom magamban. Nagyon szeretek gólt rúgni! Ha csak egy szikra esély van, ha bármelyik oldalon sikerül elfutni a szélsőnek, vagy felmegy Káposzta, bármilyen fáradt vagyok, rohanok a kapu felé. Ha lepattan egy labda, ott legyek. Ezt kétszer-háromszor megcsinálni nem nehéz, de huszadszor, harmincadszor már nagy önfegyelem kell hozzá...*

Kíváncsiskodom, hogyan intézi el magában ezt a nehéz két napot.

— *Közvetlenül a mérkőzés után nagyon el voltam keseredve. Felborult bennem minden, kételyeim támadtak, tudok-e egyáltalán valamit a labdarúgásból?! Aztán, rábíztam magamat azokra, akik vigasztaltak. Hogy nem vártak tőlem többet... hogy ritka, és szerencsés játékos az, akinek elsőre sikerül nagyot nyújtania. S ma már bízom, hogy lesz még alkalmam a pótvizsgára!...*

Nincs az a munka, nincs az az ár, amelyet soknak találna céljai eléréséért... Ezzel búcsúzunk, s bennem még sokáig ott marad a meleg, jó érzés: lám, ilyen fiatal, tehetséges labdarúgóink is vannak. Rájuk lehet — és érdemes is építeni a sportág jövőjét...

Borbély Pál

Mindenki Fazekast figyeli: ellenfél, néző, játékvezető, labdaszedő... — ő pedig a labdát. (MTI Foto — Kovács Gyula felvétele.)

FORINTOS KÉRDÉSEK

A rovatunknak feltett kérdések ezúttal szinte teljes egészében a Moszkvában lejátszott szovjet—magyar mérkőzésre vonatkoztak. Tömegével érkeztek a szerkesztőségbe a levelek s az olvasók, a pályázók elsősorban kulissza-kérdéseket szeretnének megtudni: miért játszott Tamás, Komora, miért nem Szarka, Göröcs, de ugyanígy érdeklődnek a legkülönbözőbb részletekről is. Mivel a szerkesztőség ugyancsak elemezte a 3:0-s vereséggel végződött moszkvai találkozót és erre különböző cikkekben ki is tér ebben a számban, ezért a Sós Károly szövetségi kapitányhoz intézett kérdéseket csak néhány mondatban válaszoljuk meg. Éppen a fentebb írtak miatt nem tértünk ki a részletesebb taglalásra.

Az Európa-bajnokságból kiesés természetesen sok más szakmai problémát is felvet, de mivel ezek néhány sorban nem intézhetők el, a szerkesztőség úgy véli, hogy a következő hónapokban részleteiben tér ki egy-egy kérdésre. Ezt célozza már a mostani számunkban Pálfai János szakfelügyelő összefoglalója, amelynek folytatására júliusban kerül sor.

Pályázati kiírásunk eredetileg úgy szólt, hogy a három legjobb kérdést feltevő olvasó kapja a 200 forintos jutalmat. Egészében ezt a nyereményt eddig csak egyszer adtuk ki, akkor egy jó kérdést díjaztunk, a következő hónapokban pedig megosztottuk ugyancsak egy-egy kérdés között a pénzösszeget.

E hónapban Pintér László (Budapest, XI., Bicskey út 6 sz.) pályázóé lett a 200 forintos vásárlási utalvány (postán küldjük meg!), aki a májusi szám 9. oldalán megjelent képpel kapcsolatosan (Fejér Zoltán olvasó készítette a Ü. Dózsa—Bp. Honvéd mérkőzésen, Komora és Zámbó akaszkodik össze és a játékvezető Vadas György igyekszik őket szétválasztani) tette meg észrevételeit.

Pintér László első kérdése Vadas Györgyhöz:

„Milyen meggondolásból állt a játékosok közé, igyekezett őket szétválasztani, ahelyett, hogy a szabályok szerint azonnal kiállította volna őket?

Vadas György válasza:

— A felvétel valóban egy nagyon jól ellesett pillanat, amely — véleményem szerint — még többet mutat — mint ami akkor valójában lezajlott. Kétségtelen, hogy a két játékos egymásnak ugrott, de nem történt tettlegesség, amely után valóban a kiállítás következhetett volna. Ha csak egy gondolattal később vetem magam közéjük, akkor megvan a baj, így azonban — ma is úgy vélem — megelőztem a verekedést. Mindkét játékost egyébként a legkomolyabban figyelmeztettem és utána már nem is volt baj velük. Az esettel kapcsolatban megjegyezni kívánom, hogy a működésemet figyelő ellenőr sem tett bíráló megjegyzést jelentésében a szóban forgó ügyről.

A másik kérdés Kovács Józsefhez a JT elnökéhez szól:

„Véleménye szerint mit kell (vagy lehet) egy labdarúgópályán elkövetni ahhoz, hogy valakit a játékvezető kiállítson? S nem ehhez az eszközhöz kellett volna-e nyúlni a jelen esetben is?

Kovács József:

— Természetesen meg vannak a megfelelő paragrafusok ahhoz, amelynek áthágása kiállítást kell jelentsen. A kép kétségtelenül olyan jelenetet rögzített, hogy a játékvezetőnek a következő pillanatban le kellett volna küldeni a pályáról a két magáról megfeledkezett labdarúgót, még akkor is, ha mondjuk: a „pofon még nem csattant el".

Az alábbiakban Sós Károly, a Szövetség kapitánya válaszol a különböző kérdésekre — távirati stílusban. A kérdés-feltevők neveit ezúttal mellőzzük, hiszen többségükben ugyanazokat a problémákat vetették fel, tehát nem sok értelme volna a „szétbontásnak".

A kérdések és a válaszok:

Miért védett Fatér a szerdai edzőmérkőzésen, mikor a megelőző szombaton megsérült?

— A budapesti mérkőzés után Fatér még nem panaszkodott túlságosan sérülésére, szerdán azért került ismét a kapuba, hogy megnézzük teljesen rendben van-e. Az első félidőt végig is védte és másnap jutott végképp arra az elhatározására, hogy mivel fájdalmai vannak, nem vállalja a moszkvai játékot és nem utazik a csapattal.

„Miért Tamásra esett a választás és nem Szarkára?

— Tamás előző válogatott szereplése során kitűnően megállta a helyét. Való igaz, hogy elég hosszú kihagyása volt, de az edzéseken elvégzett mindent, amit lehetett, s mozgásán egyáltalán nem látszott meg a kényszerszünet. Játékostársai is nagyon bíztak benne, ezért kapta a luzsnyiki stadionban az 1-es számú mezt, nem pedig a nemzetközileg rutintalanabb Szarka. A szombathelyi játékos tehetséges labdarúgó, de számolni kellett volna esetleges lámpalázával, s ha mondjuk vele történik meg a „kisiklás" akkor lehet, hogy most arra a kérdésre kellene válaszolnom, miért védett Szarka?

„Miért védekezett a magyar együttes és csak a 0:3 után kezdett támadni?

— Szó sem volt olyan taktikai elképzelésről, hogy védekezünk. Természetesen a biztonságra kellett a játék első időszakában koncentrálni, hiszen várható volt a szovjet válogatott lendületes kezdése. Azzal azonban nem számoltunk, hogy csatáraink ilyen gyenge napot fognak ki, egy pillanatig sem tudják tartani a labdát és meg-megújuló hullámban zúdulnak a támadások kapunkra. Nem tudtunk felocsúdni még egy ellentámadásra sem. A második félidő utolsó szakában a szovjet fiúk lendülete és ereje is fogyóban volt, ekkor juthattunk szóhoz, s ebből keletkeztek a most már sűrűbbé váló támadásaink. Tehát ismételten: nem úgy lépett a csapat a pályára, hogy „védje ki" a budapesti két gólos előnyt, a kialakult helyzet szorított be bennünket kapunk elé.

„Miért Komora, miért nem Göröcs szerepelt?"

— Komoráról a lehető legjobb véleményeket kaptam a klub edzőjétől, és azt is tudtam, hogy az 1964. évi tokiói olimpián nagy része volt a magyar csapat szép sikerében. Minden olyan adottsággal rendelkezik, amellyel a hivatott szerepkört be tudta volna tölteni. Bizonyos, hogyha a többiek, csak megfelelően játszanak, Komora is hozzájuk tudott volna igazodni, így azonban a játékosok többségének zavarodottsága rá is kihatott. Véleményem szerint Göröcs a moszkvai mérkőzésen ugyancsak képtelen lett volna feltartani a szovjet rohamokat, hiszen köztudottan neki a támadásindítás az ereje, nem pedig a védőmunka.

„Továbbra is lesznek bérelt helyek a válogatottban?

— Erről szó sincs. Kevés felkészülés állt rendelkezésre, lehetetlen lett volna egy olyan csapatot kialakítani, amelyikben ne a már jól vizsgázott, s a közönség és a szakvélemény bizalmát is sokszor kiérdemelt játékosok alkották volna a gerincet. Persze sok tanulságot hozott ez a mérkőzés, egyben azt az elgondolást: a jövőben nem kell és nem is lehet nevekhez ragaszkodni, a mutatott formák a döntőek a válogatásnál.

„Miért nem Korsós volt a balszélső?"

— Korsós tavasszal egy-két mérkőzésen valóban jól játszott, formája azonban annyira hullámzó, amivel nem tudja kiérdemelni a feltétlen bizalmat. Különben nem az első évet játssza az NB I-ben és a volt szövetségi kapitányok sem nyúltak az elmúlt években sokszor hozzá.

„A jövőben is szélsők nélkül játszik a válogatott?"

— Itthoni munkámat azzal kezdtem, hogy a válogatott csapatnak feltétlenül szüksége van igazi szélsőjátékosokra. Ma is ezt mondom, de ami nincs, ahhoz nagyon nehéz hozzányúlni. A leszűrt tapasztalatok alapján valamilyen kutatómunkával mielőbb meg kell találni azokat, akik képesek a korszerű játékban elengedhetetlenül szükséges szélső szerepkör betöltésére, és ha megvannak az ilyen tehetségek, mindent meg kell adni teljes kifejlődésükhöz. Ez azonban idő kérdése.

Mivel ennek a számunknak elsősorban a szovjet—magyar mérkőzés, s az ebből adódó problémák felvetése a „profilja" a júniusra beérkezett más irányú és közlésre érdemesnek talált kérdések megválaszolására a következő hónapban kerül sor. Egyben újabb kérdéseket is várunk.

70 ÉV LEGJOBBJAI

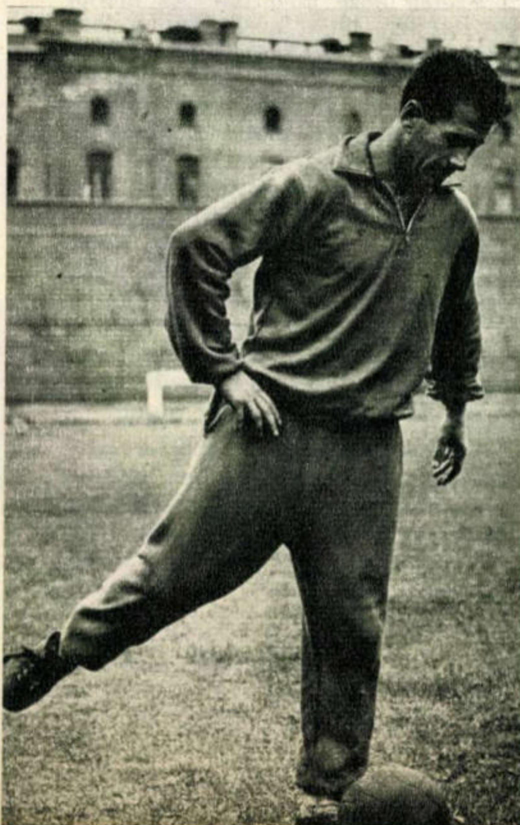
5. JOBBFEDEZETEK

A magyar labdarúgás legjelesebb játékosainak seregszemléje során a jobbfedezetekhez érkeztünk. Hét évtized legjobbjai közül az alábbi tizet választottuk (a név után az egyesület illetőleg az egyesületek neve, majd az első és utolsó válogatottság éve, végül az összes válogatottság száma):

Bíró Gyula	MTK	1906—16	36
Kertész II Vilmos	MTK	1909—24	47
Borsányi Ferenc	BTC, Újpest	1924—32	23
Szalay I Antal	Újpest	1933—39	24
Nagymarosi Mihály	Újpest	1942—50	13
Bozsik II József	Kispest, Bp. Honvéd	1947—62	100
Kovács I Imre	MTK	1948—52	8
Szojka Ferenc	SBTC	1954—60	27
Bundzsák Dezső	Vasas	1956—61	25
Solymosi Ernő	DVTK, Újpesti Dózsa	1960—68	38

1906-ban egy mindössze 16 esztendős (!) fiú mutatkozott be Prágában a magyar válogatott jobbfedezetének szerepkörében. A kék-fehérek ifjú reménysége, a hosszúra nőtt, szikár termetű *BÍRÓ Gyula* ettől kezdve egy évtizeden át az MTK és nemzeti tizenegyünk erőssége volt. A műegyetemi hallgató, majd mérnök Bíró polgári hivatásához méltó pontossággal és körültekintéssel osztogatott a pályán, szervezte a játékot. Az ellenfél kapujára is veszélyt jelentett. Játékfelfogása és képességei alapján méltán tekinthető Bozsik korai elődjének. Érdekes, hogy labdarúgó pályafutását — kapusként kezdte. Domonkos László személyében azonban olyan nagy vetélytársa akadt, hogy Bíró inkább „előlépett" a jobbfedezet helyére. A magyar labdarúgás nagy hasznára...

Bozsik József

Klubtársa, *KERTÉSZ II Vilmos* a csatársorban, jobbösszekötőként kezdte bontogatni szárnyait. Fizikailag Bírónak éppen ellentéte: zömök, izmos, nagyon erős felsőtestű fiatalember volt. Technikailag szinte a zsonglőrökkel vetekedett, de maradéktalanul kihasználta kitűnő fizikumát, testerejét is. (Bárcsak néhány mai „zsonglőrünk" Kertészhez hasonló kemény, harcos labdarúgó lenne...) Népszerűségét nemcsak pompás játéktudásának, hanem színes egyéniségének, életvidám természetének is köszönhette. Szívesen „elmókázott" még a játéktéren is. Kortársaitól nem alaptalanul kapta a „trükkművész" becenevet. Még egy érdekesség: élvonalbeli pályafutását a kék-fehéreknél járta végig, noha eredetileg mindenképpen — az FTC játékosa akart lenni...

Abban az esztendőben, amikor Kertész utoljára öltötte magára a címeres mezt, mutatkozott be a legjobbak között a szőke, szolid *BORSÁNYI Ferenc.* A középtermetű, szívós, rokonszenves „Borcsa" a bohókás Kertész Vilivel ellentétben a komoly, higgadt, lankadatlanul harcoló játékosok közé tartozott. Vele valóban soha nem történt meg, hogy csődöt mondott. Függetleníteni tudta magát társai gyengébb játékától és az eredmény kedvezőtlen alakulásától is, a küzdelmet soha nem adta fel. Pedig nem szürke képességű, „rakkoló" játékos volt. Technikailag és taktikailag egyaránt elérte a nemzetközi színvonalat.

Nagymarosi Mihály

Utána egy másik újpesti fiú, *SZALAY I Antal* következik a sorban. A hajdan rendkívül népszerű „Potyszem" játékfelfogása sok tekintetben hasonlított a Borsányiéhoz — talán valamivel kevesebb harcossággal, viszont több ötletességgel fűszerezve. Egy területen feltétlenül felülmúlta valamennyi elődjét és kortársát. Ez a szófukarság volt. Szalay alighanem joggal viselhetné a „minden idők leghallgatagabb magyar labdarúgója" címet. Szinte eseményszámba ment, ha „Potyszem" nyelve egy-egy mérkőzés után megoldódott — kétháróm mondat erejéig.

Sorrendben harmadszor szintén újpesti játékos nevét kell megemlítenünk, mert *NAGYMAROSI Mihály* is lila-fehér színekben érkezett be a legjobbak közé. „Misa" technikailag valamennyi elődjét túlszárnyalta, a szó szoros értelmében művésze volt a kerek bőrlabdának. A művészi képességek azonban az életszemlélet terén is „művészi" (bohém) vonásokkal párosultak. Nagymarosi tényleg *játszotta* a labdarúgást, amelyet nem küzdelemnek, hanem kizárólag — *játéknak* tekintett. Pedig ez a felfogás már az ő idejében sem volt ma-

Solymosi Ernő

radéktalanul helytálló. Ennek tulajdonítható, hogy noha képességei alapján a legnagyobb magyar labdarúgók közé tartozott, viszonylag kevés alkalommal szerepelt a nemzeti tizenegyben.

Nagymarosi játéktudására talán az a legjellemzőbb, hogy minden idők legkiválóbb magyar fedezete, *BOZSIK II József* pályafutásának kezdetén őt tekintette példaképének. „Cucu" azután nemcsak elérte, hanem felül is múlta kivételes képességű mintaképét. Bozsik felkészültsége, játékfelfogása és küzdőképessége tökéletesen megfelelt a korszerű labdarúgás valamennyi követelményének. Nemcsak hazai viszonylatban emelkedett a legjobb fedezetek rangsorában is az első helyre, hanem — fénykorában — az egész világ labdarúgásában nem akadt párja. A világklasszisokban bővelkedő magyar „aranycsapat" egyik erőssége, pillére volt. Utódjai nemcsak egyedülálló százszoros válogatottságát ostromolják kevés reménnyel, hanem kimagasló játéktudásának színvonalát is...

Kovács Imre

A kék-fehérek volt kiválósága, *KOVÁCS I Imre,* szintén a legjelesebb magyar fedezetek között foglal helyet. Szinte balszerencsésnek mondható, hogy éppen Bozsik József kortársa volt. A nagy játékintelligenciával, pompás technikai és taktikai felkészültséggel rendelkező Kovács Imre — a pécsiek jelenlegi edzője — az utóbbi években „bérelt" helynek örvendhetett volna a válogatottban. Bozsik idejében viszont „csak" 8 alkalommal szerepelhetett a legjobb tizenegyben. Az „aranycsapat" szerkezeti egységébe ugyanis Bozsik mellé jobban illett Zakariás játékfelfogása. A kék-fehér gárdát viszont a kitűnő jobbfedezet rengeteg alkalommal vezethette emlékezetes hazai és nemzetközi sikerekre, győzelmekre.

Az „aranycsapat"-ban Buzánszky Jenő mellett egyetlen vidéki játékos tudott huzamosabb időre helyet biztosítani magának: a salgótarjániak szőke játékmestere, *SZOJKA Ferenc.* A rokonszenves, mindig sportszerű tarjáni fiú kitűnő képességű, intelligens labdarúgó volt, akinek küzdőszelleme ellen sem lehetett kifogást emelni. Nemcsak klubcsapatában, hanem a válogatott tizenegyben is éveken át kulcsfontosságú szerepkört töltött be — kifogástalanul. — Legnagyobb dicsérete: mindenkor méltó társa volt Bozsik Józsefnek!

BUNDZSÁK DEZSŐ, a piros-kékek volt játékosa csatárként kezdte pályafutását. Ez később, a jobbfedezet szerepkörében előnyösen éreztette hatását. Noha a védekezés sem volt idegen számára, elsősorban a támadófedezet helyén érezte igazán otthon magát. Nemcsak szőtte, irányította a támadásokat, hanem erőteljes lövésekkel és pontos fejesekkel gyakran részt vállalt a befejezésekből is. Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy Bundzsák a leggólképesebb magyar fedezetek egyike. Még emlékszünk arra az 5:1-es Vasas—Bologna KK döntőre (1962-ben játszották), amelyen Bundzsák négy gólt szerzett — mint jobbfedezet!

A legjobb tíz sorát a Diósgyőrből Újpestre került *SOLYMOSI Ernő* nevével zárjuk. A szőke, erőteljes „Pixi" a római olimpia évében került labdarúgósportunk élvonalába. Őt éven át szinte megszakítás nélkül szerepelt a legjobb tizenegyben is. Lendületes játéka, nagy munkabírása és hatalmas erejű lövései a válogatottnak is értékes tagjává avatták. Az utóbbi években nehézkessé vált mozgása miatt már nem tölthette be megfelelően a középpályás játékos egyre nagyobb mozgékonyságot igénylő szerepkörét. Idén a középhátvéd helyén kért ismét szerepet a válogatottban. Hogy ezen a poszton meddig jut el, ezt majd egy-két év tapasztalatai után állapíthatjuk meg. A kezdet mindenesetre — biztató.

Szojka Ferenc

A felsoroltakon kívül is akadtak olyan jobbfedezeteink, akik szintén érdemesek arra, hogy külön megemlítsük őket. Az 1925 és 1935 közötti évtizedben — a már említett újpestiek mellett — két ferencvárosi játékos, a technikás, pontosan passzoló *FURMANN Károly,* majd a szívós, küzdőképes *LYKA II Antal,* valamint az erdélyi származású, hazánkban csupán néhány évig szerepelt, kiváló képességű *BARÁTKY Gyula* (MTK) emelkedett ki kortársai közül. A következő években két vidéki, a debreceni *PALOTÁS István* és a szegedi *BARÓTI Lajos* (a volt szövetségi kapitány, a jelenlegi újpesti edző), továbbá *PÁZMÁNDY Sándor* (Elektromos) szereplését kísérte sok siker klubcsapatában és a válogatottban egyaránt. Mindhárman az ésszerűen és modern felfogásban játszó fedezetek közé tartoztak. Az utóbbi évtized legjobbjai közül szintén három játékos neve kívánkozik az élre. A korán visszavonult győri *PALOTAI KÁROLY* kitűnő labdarúgó volt, igazi karmestere klubcsapatának és a Tokióban aranyérmet nyert olimpiai válogatottnak egyaránt. (Szinte érthetetlen, hogy a legjobb tizenegyben egyetlen alkalommal sem jutott szóhoz!) *NAGY István* (MTK, most Bp. Spartacus) a hallatlan munkabírás és a magával ragadó lendület embere, *MATHESZ Imre* (Vasas) pedig a körültekintő, tervszerűen építő, jól lövő fedezetek közé sorolható.

A következő alkalommal a régi, klasszikus játékrendszerben hajdan kulcsszerepet betöltő játékosokról, a legkiválóbb középfedezetekről *(Károly Jenő, Bukovi Márton, Sárosi György dr.* és társaik) lesz szó.

Antal Zoltán

Szélsők kerestetnek!

A magyar labdarúgásnak sohasem volt olyan időszaka, amikor — mindkét oldalon — ne akadt volna jó néhány kiváló szélső csatára. Legfeljebb az volt a kapitányok gondja, hogy a jó formában levő játékosok közül melyik kettőt tegyék a támadósor két szélére. Borbás dr. (FTC, MAC, 41), (zárójelben a klub neve mellett a játékos válogatottsága), Jeny (MTK, 19), Tóth-Potya (FTC, NSC, 19), Braun (MTK, 27), Kohut (FTC, 25), Sas (MTK, 17), Titkos (MTK, 47), Gyetvai (FTC, 19), Ströck-Török (Újpest, 14), Egresi (Kispest, Újpest, Bp. Dózsa, 23), Tóth III. Mátyás (Újpest, Nagyvárad, Vasas, 16) és a többiek, Markos (Bocskai, 19), Kincses (Kispest, Gamma, 17), korának kiváló szélső csatárai voltak. De azok, akik nem voltak ilyen sokszor válogatottak, mint Kemény (FTC), Kocsis (Újpest), Korányi II (Szeged), Szántó (Szolnoki MÁV), Tánczos (FTC), Tamássy (Újpest), Nemes-Michalovszky (Törekvés), Patkoló (Újpest), Babolcsay (Bp. Honvéd), Tóth II (Csepel), mind, mind kitűnő szélső erényekkel megáldott labdarúgók voltak. És ha csak a legközelebbi múltat nézzük, ott is olyan szélsők játszottak, mint Budai II, Czibor, Sándor, Fenyvesi Máté stb.

Az utóbbi években a szélsőtermés — enyhén szólva — gyenge közepes! Pedig példák tömege bizonyítja, számos nemzetközi mérkőzés a tanúja, hogy vérbeli szélsők nélkül nincs és nem is lehet igazi csatárjáték. Jó néhány egyesületben „hiánycikk" a jó szélső, de válogatott csapatunk is sínyli a szélsőínséget. Ezen a poszton kiugró teljesítményre az NB I-ben hosszú idő óta alig volt példa. A következőkben, hogy esetleg a válogatók segítségére legyünk tehetséges, fiatal szélső csatáraink közül mutatunk be néhányat...

PUSZTAI LÁSZLÓ (Szegedi EAC)
1946. III. 1. 178 cm, 76 kg

— Ha szembe találkozom a védővel, nincs baj, sajnos, akad, aki, ha elhagyom, rögtön „fizet" gyorsaságomért — hangzik a játékos véleménye önmagáról.

Az egykori szentesi labdarúgó kitűnő adottságokkal rendelkező, lendületes, erős fizikumú, gyors játékos. Emberi tulajdonságai révén a jó sportoló mintaképét lehetne a szegediek jobbszélsőjéről megmintázni.

— Pusztai gyors, kapura húzó, gólképes, vérbeli szélső, beadásai azonban nem mindig használhatók, s az összjátékban való részvétele sem megfelelő még — mondta edzője, Rábay László. — Jól, de sokat cselez, s az öncélú cselezés viszont gyakran a csapatjáték rovására megy. Szélsőnél ritka labdarúgó erény: Pusztai gyakran aranyat érő, hatalmas partdobásai legtöbbször a kapu elé szállnak.

RADICS JÁNOS (Vasas)
1950. VIII. 26. 174 cm, 72 kg

Nem is olyan régen egy Vasas-szurkoló így beszélt róla:

— Ha szorgalma tehetségével párosulna, a legjobbak sorába juthatna. Szinte minden adottsága megvan ahhoz, hogy jó szélső legyen. Gyors, „lát" a pályán, tud lőni, rúgótechnikája szintén jó. De az ő esetében is bebizonyosodott: nem elég csak a pályán készülni a mérkőzésekre, élsport csak rendezett magánélettel képzelhető el.

A magyar labdarúgás legfiatalabb, s egyik legnagyobb tehetsége. Ebben mindenki megegyezik, hiszen kevés magyar labdarúgó akadt eddig, aki 17 évesen Európa egyik legismertebb csapatában, a Vasasban más világhírű csapatok hálójába többször is betalál, ahogy azt az Octogonál tornán — Radics csinálta.

És alig három hónappal később a sokkal könnyebbnek tűnő UEFA-tornán töredékét sem tudta nyújtani Chilében nyújtott játékának...

Bár csapatában nem mindig a szélsőposzton szerepel, mégis minden adottsága megvan ahhoz, hogy kiváló szélső legyen belőle. Bár még jövőre is ifi, sok problémával kellett már eddig is megküzdenie. Nagy ígéret, de... Volt már rá példa: az ígéret, ígéret maradt. Reméljük, Radics esetében — nem így lesz.

SZABÓ ISTVÁN (Szállítók SE)
1944. X. 31. 167 cm, 67 kg

A Szállítók NB I B-s csapatában az idén új balszélső mutatkozott be, Szabó István. Addig a monoriak Pest megyei bajnokságban szereplő csapatában játszott, egyszerre, tehát két osztályt ugrott át. A vidéki fiú azonban mit sem törődött ezzel. „Az NB I B-ben is kerek a labda", biztatta önmagát, nem is eredménytelenül. Az előkészítő találkozókon kitűnően játszott és az első bajnoki mérkőzéseken is sokat ígérően mutatkozott be. Igen gyors, helyét ügyesen változtató szélső, labdakezelése is jó, váratlan nagy lövéseivel mérkőzéseket tud eldönteni. De...

— Nem mindig játszik szívvel-lélekkel, elfelejtkezik arról, hogy lelkesedés nélkül a legnagyobbak sem boldogulnak — jellemezte legutóbb Feleki Gábor, a Szállítók SE elnöke. — Akaratossága miatt már Monoron is voltak vele bajok... Nagy kár, mert igen tehetséges, s ha megy neki a játék, a legrutinosabb védők mellett is gyakran szinte úgy megy el, ahogy akar.

TÓTH ANDRÁS (Újpesti Dózsa)
1949. IX. 5. 178 cm, 68 kg)

Edzőjének, Balogh Sándornak ez a véleménye róla:

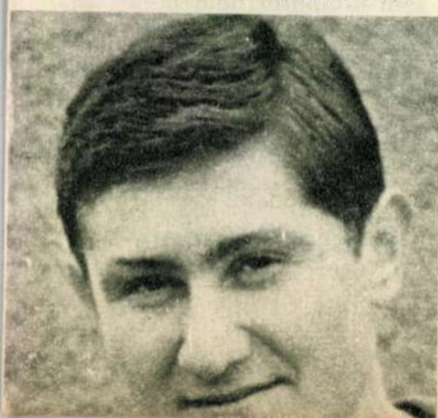
— Ideális sportember, tehetséges labdarúgó, jól ad be, nagyon jól lő. Véleményem szerint a Nagy—Tóth balszárnyról még sokat fogunk hallani. A „szomszédból", a Magyar Pamutból hoztam át 1964-ben az Újpesti Dózsába, s azóta fejlődése folyamatos. Három UEFA-tornán vett már részt, a legrégibb játékosa volt az ifi válogatottnak. Mindkét lábát jói használja, valamivel biztosabb a bal, de jobbal is kitűnően rúg. Izomzata még nem teljesen fejlett, de a következő években bizonyára megerősödik.

És érdemes meghallgatni Mészáros József Utánpótlás- és ifjúsági szövetségi kapitányt is:

— Az Andris nagyon rendes fiú, ha például jellemét osztályoznom kellene, csillagos ötöst adnék neki. Az előbbiekhez még csak ennyit tennék: kitűnően fejel, hiányzik azonban még nála a robbanékonyság, ami egy szélsőnél elengedhetetlen. Futómozgása is egyedi, nagy lépésekben fut, s ez a cselezéseknél zavarja. Kiváló sportember, s ha hibáit levetkőzi, még sokra viheti...

Nagy József

Pusztai László

Radics János

Szabó István

Tóth András

Csillaghullás...

Kis újsághírecske: az egyik riói kerületi bíróság 3 havi fogházra ítélt egy nyolcgyermekes családapát, mert már tizenharmadik hónapja nem fizette ki a fűszeresnek a számláját. Hogy miért? „Már hónapok óta nincs szerződésem, nincs pénzem" — vonogatta a vállát. Neve? „Manuel dos Santos" — felelte, de ez így semmit sem mondott. A világ, a kerek labda nagy világa Garrincha néven ismerte. Ő volt a nagy Garrincha. Brazília igazi futballnapjainak kiemelkedő nagysága, akinek a tündökléséről — még nem is olyan régen — már alig találtak az újságok olyan dicsérő jelzőt, amit vele kapcsolatosan el nem csépeltek volna.

Hadd peregjen hát le újból röviden a film.

Brazíliai őserdőben született 1936-ban, s nyomorék marad, ha egy emberszerető orvos meg nem menti puszta szánalomból. A bonyolult műtét sikerült, kis szépséghibával. A gyerek egyik térde befelé, a másik kifelé görbült és a bal láb rövidebb is maradt. Az erdőlakó „garrinchák" közé tartozott és ügyességével kiemelkedett a többi gyerek közül. Így nevezték el Garrinchának.

17 éves korában vitte el egy barátja Rióba, de amikor a Botafogó edzője egy pillantást vetett a fiatalember lábára, lenézően megmosolyogta a kísérletezőt, aki azt mondta: szélső csatárt játszik.

Játsszon akkor ez ellen — mondta az edző — és rámutatott Nilton Santosra, az akkori brazil csapat legnagyobb védőjátékosára. Garrincha azt tette, amit az edző mondott kissé gúnyosan. Tényleg játszott az ismeretlen újonc a nagy hírű ellenfeleivel, de úgy, hogy az edző is és Santos is már egész más szemmel látta ezeket a „csodálatos" lábakat.

Öt évvel később következett a svédországi labdarúgó világbajnokság. Feola, az edző a fejét törte. Beválogassa-e ezt az ördöngősen cselező jobbszélsőt, akinek a cselei a csapatjátékot gyengítik? De Nilton Santos, akinek a szava súlyosan esett a latba — hiszen ő volt a védelem oszlopa — Garrincha mellett áll ki — ő csak tudta. És Garrincha volt a mezőny legjobbja a VB-n, a Szovjetunió ellen. Oroszlánrésze volt 2:0-ás győzelem kivívásában. Garrincha neve egy magasságba emelkedett Didi és Pelé nevével. Állandó veszélyt jelentett a pályán az ellenfélnek ez a különben esetlen mozgású, merev csípőjű, lomha fiatalember, aki azonban a kerek labdával maga előtt szédületes gyors „slalom"-mozgással közelítette meg a másik kaput és minden helyzetből életveszélyes lövéseket eresztett meg.

Négy évvel később, Chilében, újból Garrincha cselező művészete biztosította csapatának a világbajnoki győzelmet.

Chilében azonban Garrincha megsérült. Viszont ki gondol a nagy diadalmámorban különösebb aggodalommal arra, hogy az egyik játékos sántikál. A Botafogónak, a nagy profi egyesületnek ki kellett használnia a siker lehetőségeit. Garrincha csapatát egyik portyából a másikba kergették és a mindkét térdén már porcleválásban szenvedő jobbszélsőnek újból és újból játszania kellett. A pénz csábított, a klubvezetőség pedig a szerződésben szereplő kikötéseket emlegette feleletként a fejcsóválásokra.

Egy ízben, Párizsban, ahová már menni sem akart — úgy mondják —, az öltözőben négyen fogták le, amíg az orvos belé nyomta a fájdalomcsillapítóval teli injekciós tűt... és Garrincha le is játszotta a mérkőzést, eleget téve a klub vezetősége által vállalt kötelezettségnek.

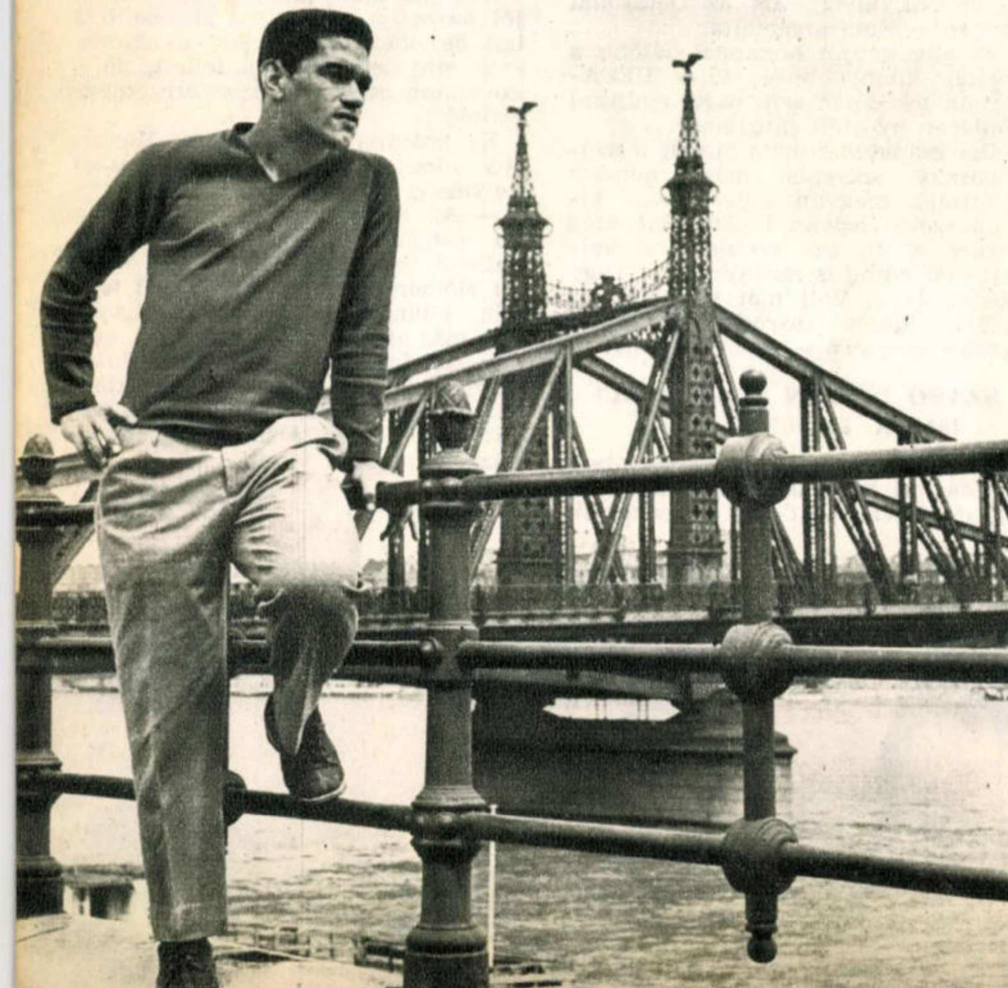
Ekkor lett szerelmes Elza Suarez táncdalénekesnőbe és ezzel egyidejűleg nőttek a nézeteltérései a Botafogo vezetőivel. Szinte egyidőben következett a szerződésfelmondással a válás is. Nyolc gyerekről kellett gondoskodnia.

Kis vidéki egyletek meghívására játszott bemutató mérkőzéseket, de a régi dicsőség fénye lassan lekopott nevéről. „A világ legjobb szélső csatára" néha már szánalmas benyomást keltett, amikor ismeretlen, szürke képességű játékosok, akiket ezelőtt fölényesen kijátszott, most őt tették nevetségessé a pályán. Az öregek sajnálkozva csóválták a fejüket, a gyerekek kigúnyolták a fájós lábú nagy Garrinchát. Az egykori nemzeti hős pályafutása a labdarúgás történetének egyik legbánatosabb csillaghullásával fejeződött be. Jelenleg a harmadosztályú csapatok is kivetik maguk közül a szánalomra méltó labdaművészt, aki most már inkább csak a véletlenre bízhatja magát, mint a tudására, hogy legalább az ennivalót megkeresse nyolc gyermekének és magának.

Garrincha pályafutásának méltatásához tartozik, hogy játékával olyasmit nyújtott, amit talán senki más nem fog megismételni. A szakértők szerint mindent tudott, amit sem tanítani, sem eltanulni nem lehetett. Soha nem is tanult azon kívül, hogy gyerekkora óta csak játszott a labdával. De amikor az erő elhagyta a térdét, Garrinchából újból Manuel dos Santos lett. S nem is a sportrovatban, hanem a bírósági krónikák közt.

Stössel Nándor

Még fénykorában Budapesten... (MTI Foto — Petrovits László felvétele.)

Bajnokcsapatok EK 1967—68

Védő: 1955–56 és 59–60 között ötször egymás után Real Madrid, 1960–61 és 61–62: Benfica, 62–63: Milan, 63–64 és 64–65: Internationale, 65–66: Real Madrid, 66–67: Celtic Glasgow.

	I. ford.:	II. ford.:	III. ford.:	Elődöntő:	
Dundalk Vasas	Vasas 1:0, 8:1	Vasas 6:0, 5:1	Benfica 0:0, 3:0	Benfica 2:0, 1:0	Manchester United 4:1 mh.
V. Rejkjavik Jeunesse	Reykjavik 1:1, 3:3 =7:5				
Glentoran Benfica	Benfica 1:1, 0:0=2:1	Benfica 2:0, 0:1			
St. Etlenne Kuopio P.	St. Etienne 2:0, 3:0				
Besiktas Rapid Bécs	Rapid 1:0, 3:0	Braunschw. 0:1, 3:0	Juventus 2:3, 1:0 1:0		
Braunschw. D. Tirana	Braunschw. j. n.				
O. Pireusz Juventus	Juventus 0:0, 2:0	Juventus 1:0, 0:0			
T. Plovdiv Rapid Buk.	Rapid Buk. 0:2, 3:0 mh.				
O. Nikozia Szarajevo	Szarajevo 2:2, 3:2	Manchester 0:0, 2:1	Manch. U 2:0, 0:1	Manch. U. 1:0, 3:3	
Manch. U. Hib. Malta	Manchester 4:0, 0:0				
Celtic D. Kijev	Kijev 2:1, 1:1	Górnik 2:1, 1:1			
Górnik Z. Djugaard.	Górnik 3:0, 1:0				
FC Basel Hvidovre	Hvidovre 2:1, 3:3	Real M. 2:2, 4:1	Real M. 3:0, 1:2		
Ajax R. Madrid	R. Madrid 1:1, 2:1 mh				
Skeid Oslo Sparta P.	Sp. Prága 1:0, 1:1	Sp. Prága 3:2, 2:3			
K.-Marx-St Anderlecht	Anderlecht 3:1, 2:1				

Jegyzet: az I. fordulóban a Reykjavik és a Benfica az idegenben elért több góllal jutott tovább. j. n. = játék nélkül, mh. = meghosszabítás után

B. Charlton és Stiles a kupával, amely először került Angliába

Ez volt az első gól a kupadöntőn. B. Charlton fejelte.

Manchester United—Benfica 4:1 — meghosszabbítás után. Ilyen jelenet is volt a BEK-döntőn. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Presszó a Rottenbiller utcában...

Hogy Mátrai erőssége lesz az Egyetértésnek, azt a múlt év decemberében már a hatéves gyerekek is tudták... De hogy Mátrai Sándor, a presszó-vezető, a vendéglátóipart is erősíteni fogja — ezt nemigen gondolta senki. Pedig — ez történt...

Hétfő van. Délután 3 óra.

Mátrai kicsit megviseltnek látszik. Nem véletlen...

Egy hónapja, hogy vezeti a presszót — május közepe óta — s miként az már ilyenkor lenni szokott: minden kezdet nehéz.

Nehéz? Nagyon enyhe így fogalmazni. Hiszen reggel hatkor ébred, nyolckor már dolgozik — átveszi az árut — s délig felszolgál. Délután rohan edzésre. Aztán vissza. Kilenckor zárás, tízkor lefekvés, de — néha tizenegykor.

— *Mégis nagyon tetszik* — szögezi le —, majd hozzáteszi:

— *Pár hét múlva már könnyebb lesz — bejön a feleségem is.*

Majd bizalmasan megsúgja (ezt még a feleségem sem tudja).

— *Nem vonulok vissza a bajnoki év végén... Pedig az Egyetértés is csupán annyit kért az igazoláskor: ezt a szezont játszam végig náluk. Egy nappal se többet.*

Mert a bentmaradáshoz, a megerősödéshez az első esztendő a legfontosabb. Nekik tehát egy év kellene csak, hogy segítsen... Aztán... Maradhat nála továbbra is a presszó, tanulja meg a szakmát, ha tényleg kedve van hozzá.

— *Valóban ez a tervem* — mondja szinte diktálva a mondatot. És a többit is, hiszen hozzáteszi, hogy elintézett dolog: ősszel üzletvezetői iskolára megy. S ha megtanulta a szakma alapjait, a szállodai „vonallal" is megpróbálkozik. Többet azonban — nem mond. Mármint szakmai kérdésről, nem, egy gyors fordulattal ugyanis a futballhoz kanyarodik vissza.

Új klubjáról beszél, ahol nagyon jól érzi magát, szereti társait, s mint mondja: azt hiszi, őt is szeretik a többiek. Szeretik? Pontosabban fogalmazva: rajonganak érte! Különösen azóta, hogy elhárított egy megbízást, amivel — egész Soroksárott beszélik — nagyon imponált a régi játékosok előtt. Amikor visszautasította a csapatkapitányi tisztséget, mondván: „Új fiú vagyok én itt, új fiú, aki semmit nem tett az Egyetértésért..."

Nem tett. Ám szeretne tenni, méghozzá sokat és — szívből.

Amikor idáig jutunk a beszélgetésben, olyasmit mond, amiért minden bizonnyal megropogtatnák most a derekát az öreg FTC-szurkolók.

— *Amikor idejöttem* — emeli fel hangját — *nekem is volt egy kérésem az Egyetértéstől. Mégpedig pontosan akkor, amikor elmondták a vezetők: nagyon szeretnék, ha segíteném a csapatot a megkapaszkodásban. Mindent megteszek — válaszoltam. Csak egyet ne kérjenek tőlem. Hogy elfelejtsem a Ferencvárost, ahol életem eddigi felét töltöttem. És azért se szóljanak, ha továbbra is ott hordom a jelvényt a kabátomon, amit valamikor régen egy nagyon öreg bácsitól kaptam. Emlékül... Szép, aranyszegélyű FTC-jelvény.*

Kérdés nélkül folytatja:

— *Nem cseréltem szívet, amikor egyesületet cseréltem. Klubomban is úgy küzdök, mint régen a Fradiban.*

Nagymarosi László

Kupagyőztesek EK 1967–68

Védő: 60–61: Fiorentina, 61–62: Atletico Madrid, 62–63: Tottenham, 63–64: Sporting Lissabon, 64–65: West Ham United, 65–66: Bourussia Dortmund, 66–67: Bayern München.

I. ford.:	II. ford.:	III. ford.:	Elöd.:		Döntő:
HJK Helsinki – Wisla Krakkó	W. Krakkó 4:1, 4:0	Hamburg 1:0, 4:0	Hamburg 2:0, 0:2, 2:0	HSV 1:1, 3:2	Milan 2:0
Hamburger SV – Randers Freja	Hamburg 3:0, 4:3				
Aris Bonneweg – O. Lyon	Lyon 3:0, 2:1	Lyon 1:0, 3:4 =7:4			
Hajduk Split – Tottenham	Tottenham 2:0, 4:3				
Fl. Malta – NAC Breda	NAC Breda 2:1, 1:0	Cardiff C. 1:1, 0:1, 1:0	Cardiff 1:0, 0:1, 1:0		
Shamrock R. – Cardiff C.	Cardiff C. 1:1, 2:0				
Torpedo Mo. – M. Zwickau	Torpedo 0:0, 1:0	Torpedo 3:0, 3:1			
Lausanne – Sp. Trnava	Trnava 0:0, 1:0				
Altay Izmir – Stan. Liege	S.Liege 3:2, 0:0	S. Liege 3:0, 0:2	Milan 1:1, 1:1, 2:1	Milan 2:0, 0:0	
Aberdeen – KR Reykjavik	Aberdeen 10:0, 4:1				
Győr – A. Limassol	Győr 5:0, 4:0	Milan 2:2, 1:1 =5:4			
Milan – Lev. Szófia	Milan 5:1, 1:1				
Valencia – Crus. Belfast	Valencia 4:0, 4:2	Valencia 3:0, 0:1	B. München 1:1, 1:0		
Austria Wien – Steaua Bukar.	S. Bukarest 2:0, 2:1				
Bayern Münch. – Panatinaikosz	B.München 5:0, 2:1	B.München 6:2, 1:1			
Fredrikstad – S. Setubal	Setubal 5:1, 2:1				

A góllövők nyomában

Két nagy bombázó

(III.) Góllövő: Schaffer és Schlosser... De sok mérkőzés tudósításában leírták a két nevet, válogatott és bajnoki találkozókon egyaránt! Félelmetes csatár volt mindkettő, külön-külön is, hát még együtt! Eleinte más-más klubban, aztán együtt, az MTK aranycsapatában rúgták, szinte számolatlanul a gólokat. Páratlan gólképességük ma is hiába ostromolt gólcsúcsokat adott a magyar labdarúgásnak.

Először Schlosser Imre lett rekorder, még zöld-fehér mezben, az FTC—III. kerület 11:3-as mérkőzésen, 1912. június 9-én, egymaga 8 gólt lőtt, s ez ma is bajnoki csúcs! Nem szűkölködött a sportág akkoriban sem csatártehetségekben. Pataki, Kóródy, Tóth (FTC), Bodnár (MAC), Pótz (BTC), hogy csak néhány nevet említsünk a kiválók sorából, de Schlosser teljesítménye elérhetetlennek tűnt. Horváth József, a BTC csatára 6 góljával is csak megközelíteni tudta, és a korábbi nagy góllövőket érte be 1915 tavaszán, a BTC—TTC 11:0-ás ligabajnoki mérkőzésen.

Schaffer Alfréd nevéhez fűződik még 8 gól elérése, a bajnoki csúcs beállítása. Az 1916. december 10-én, a Hungária úton játszott MTK—MAC 18:0-ás mérkőzés nem is a két csapat, hanem a két nagyszerű csatár vetélkedője volt. (Ekkor már Schlosser is az MTK-ban játszott.) Tíz gólt rúgtak 45 perc alatt a kék-fehér csatárok, az eredmény már nem is volt érdekes. A mérkőzés igazi szenzációját a Schaffer és Schlosser közötti gólpárbaj jelentette. Schlosser öt góljára Schaffer nyolccal válaszolt, s ezzel beállította az egy bajnoki mérkőzésen elért csúcsot! Hasonló párviadaluk volt egy évvel később, 1917. november 11-én, ugyancsak a MAC csapata volt a szenvedő fél. A 18:1-es mérkőzésen Schaffer 7, Schlosser 6 gólt szerzett.

Ki is volt tulajdonképpen a magyar labdarúgás két óriása? Többet-kevesebbet mindkettőjükről tud minden sportkedvelő, hiszen Schlosser életéről két könyv is jelent meg.

SLÓZINAK,

azaz Schlosser Imrének nagyon sokat köszönhet labdarúgásunk. Budapesten 1889. október 11-én született, s a századfordulói pesti grundon nevelkedett a vézna, karikalábú gyerekből a világ egyik legnagyobb csatára. 1904-ben az FTC-ben kezdte meg nyilvános szereplését, s 1906. október 7-én már tagja a magyar válogatottnak.

Ragyogó játék, pazar gólok sorozata a válogatottban, a bajnoki és nemzetközi mérkőzéseken — ez volt Slózi. Játékával nemcsak itthon aratott sikert, hanem külföldön is elismerték. Királyok gratuláltak neki, itthon kifogták a lovakat konflisából és a lelkes tömeg húzta kocsiját... Londontól Moszkváig, Barcelonától Stockholmig mindenki szinte úgy ismerte, mint — ma Pelét.

NYOLCSZOROS GÓLKIRÁLY

1909—1917 között! Az 1908/1909-es bajnoki évtől sorozatban gólrekorder, utoljára 1916/1917-ben. Húsz góllal kezdi, 38 góllal fejezi be a gólkirályságot. A magyar bajnokságban 1906/1907-ben iratkozott fel először a góllövők sorába. 1927/1928-ban, a Budai 11-ben fejezi be bajnoki góllövői pályafutását. 345 bajnoki góljának történetét ismerjük, de a korabeli pontatlan sajtó jó párat „elsikkasztott".

Utolsó nagy nyilvános szereplésének százezren voltak szemtanúi. 1955-ben, a 100. magyar—osztrák mérkőzésen ő vezette ki a két ősi ellenfelet, és elvégezte a kezdőrúgást.

1959 júliusában Budapesten halt meg.

A FUTBALLKIRÁLY

Schaffer Alfrédot, az MTK Spécijét nevezték el így. Tanára volt a magyar labdarúgásnak, de királya még nem. Igaz, hogy a megtisztelő címet nem itthon, hanem Németországban adták neki, s akkor, amikor a királyok már elkezdtek kimenni — a divatból...

Érdekes, változatos a „Fussballkönig" pályafutása. Az idősebb szurkolók is csak az MTK tagjaként ismerik. Róla is kevesen tudják, hogy előbb játszott az FTC-ben, mint az MTK-ban.

A Tipográfiában, a szegény munkáscsapatban kezdte, amelyet az FTC mentett meg a csődtől. Kifizette a nyomdászok adósságát, a csapatot pedig magába olvasztotta. Így került Spéci a zöld-fehérekhez. Az ötszörös bajnokcsapatba persze nem tudott még bekerülni, a „kettő"-ben játszott, ahogy finoman a tartalékokat nevezték. A Celtic ellen debütált volna az ifjú Schaffer, tiltakozása ellenére is jobbfedezetként. Végül is a kivonulás előtt közölték vele, hogy nem ő, hanem Weinber kerül a csapatba — búcsújátékra... Több sem kellett a csupaideg Schaffernek, örökre levetette a zöld-fehér mezt. Ezután egy ideig Tatabányán játszott, majd az I. osztályú BAK játékosa, s innen — ugyancsak valami sértés miatt — az MTK-ba ment.

1915 tavaszán, a ligabajnoki küzdelmekben, kék-fehér mezben ő lövi a legtöbb gólt, tizenhatot, ezzel lett gólkirály először. Még három alkalommal nyeri el a magyar gólkirályi címet, 1917/1918-ban 42 góllal.

1919-ben az MTK Nürnbergben járt, Schaffer ott is maradt, nem jött haza. Még egy évtizedig játszott, de közben edzősködött is. A németek rajongásig szerették, tőlük kapta a „futballkirály" címet is. De játszott és edzősködött Ausztriában, Svájcban is.

Mint balösszekötő tűnt fel, de középcsatárként is válogatott volt. Nagy teste ellenére is mozgékony, hatalmas lendületű, elsodró erejű támadó volt. Ragadt hozzá a labda, hajszálpontosan tudott lőni. A magyar labdarúgók abszolút rangsorában is előkelő helyen áll.

A harmincas évek derekán hazajött, s egykori csapatánál, a Hungáriánál (mai MTK) lett edző. Kiváló szaktudását dicséri, hogy egymás után kétszeres bajnokcsapatot csinált belőlük. A negyvenes években, amikor megszüntették a Hungáriát, a Ferencvároshoz került. Hazatért, de későn...

A háború Nyugatra sodorta, s az egykori pozsonyi fiú, a labdarúgás Nagy Vándora, Németországban halt meg.

Novák István

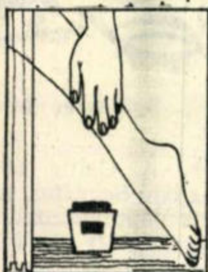

Schlosser Imre

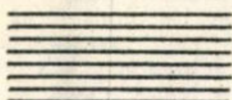
Schaffer Alfréd

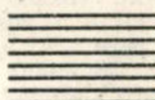

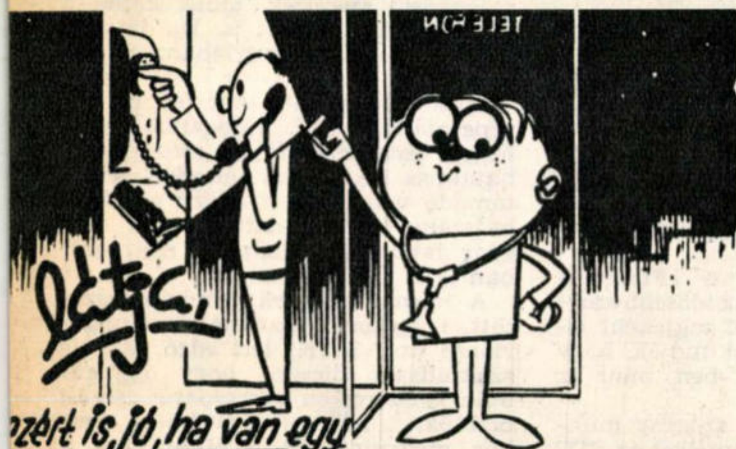

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgók Szövetségének hivatalos lapja

Felelős szerkesztő: Hoffer József
Tördelő szerkesztő: Mattanovich Béla
Szerkesztőség: Budapest, I., Fém utca 5—7.
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Tóth László igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, VI., Révay u. 16.
Telefon: 116-660.

Beküldött kéziratokat, fényképeket és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza

Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Posta Központi Hírlap Irodánál. Bp., V., József nádor tér 1. Telefon: 180-850 és bármely postahivatalnál. Egyéni előfizetésnél 61 251, közületi előfizetésnél 61 066-os csekkszámon vagy átutalással MNB 8 folyószámlára.

Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint, egy évre 48 forint.

Index: 25 501.

68.734 Egyetemi Nyomda mélynyomása, Budapest

Ritka futballjelenet a Vasas—MTK (2 : 0) mérkőzésen. Balról : Radics, Csetényi. Hajdú Mészöly. (MTI Foto, Petrovits László felvétele)

Labdarúgó Európa-bajnokság 1966—1968

Olaszország
(Ciprus 5:0, 2:0 Románia 3:1, 1:0, Svájc 4:0. 2:2)

Bulgária
(Norvégia 4:2, 0:0, Portugália 1:0, 0:0, Svédország 2:0, 3:0)

Magyarország
(Hollandia 2:1, 2:2, NDK 3:1, 0:1. Dánia 6:0. 2:0)

Szovjetunió
(Finnország 2:0, 5:2, Ausztria 4:3, 0:1, Görögország 4:0, 1:0)

Jugoszlávia
(Albánia 2:0, 4:0, Német SZK 1:0, 1:3)

Franciaország
(Lengyelország 2:1, 4:1, Belgium 1:2, 1:1, Luxemburg 3:1, 3:0)

Anglia
(Skócia 2:3, 1:1 Wales 5:1, 3:0, Észak-Írország 2:0, 2:0)

Spanyolország
(Írország 2:0, 0:0, Törökország 2:0, 0:0 Csehszlovákia 2:1, 0:1)

Olaszország
2:3 (Szófia) 2:0 (Nápoly)

Szovjetunió
0:2 (Budapest) 3:0 (Moszkva)

Jugoszlávia
1:1 (Marselle) 5:1 (Belgrád)

Anglia
1:0 (London) 2:1 (Madrid)

Olaszország
0:0 meghosszabbítás után sorshúzással (Nápoly)

Jugoszlávia
1:0 (Firenze)

Olaszország
1:1 meghosszabbítás után 2:0 megismételt mérkőzésen (Róma)

A 3. helyért:
Anglia
Szovjetunió-
2:0 (Róma)

LABDARÚGÁS

A Bp. Honvéd—Vasas (2:2) mérkőzésen Szendrei Varga mellett a jobb kapufára fejeli a labdát, amely onnan a hálóba pattan. Így jutott a Honvéd 2:1-es vezetéshez. (MTI Foto, Szebellédy Géza felvétele.)